

Biuletyn

informacyjny

2/2020

Paliwo rolnicze – limity zwrotu i terminy

**Nowości w kampanii składania
wniosków obszarowych w 2020 r.**

Platforma Żywnościowa

– giełda obrotu towarami rolno-spożywczymi

**Do ARiMR po dotację na inwestycje
w przetwórstwo**

**Restrukturyzacja małych gospodarstw
na obszarach ASF**

Polska smakuje

w Europie i na świecie

OD MARCA 2020 R. TRWA PILOTAŻ W RAMACH PROJEKTU PLATFORMA ŻYWNOŚCIOWA Nowe możliwości obrotu giełdowego dla pszenicy

**PROJEKT FINANSOWANY JEST PRZEZ NARODOWE CENTRUM
BADAŃ I ROZWOJU W RAMACH PROGRAMU
„SPOŁECZNY I GOSPODARCZY ROZWÓJ POLSKI W WARUNKACH
GLOBALIZUJĄCYCH SIĘ RYNKÓW” GOSPOSTRATEG.**

PROJEKT PLATFORMA ŻYWNOŚCIOWA REALIZOWANY PRZY WSPÓŁPRACY
MINISTERSTWA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

W numerze:

MRiRW

Paliwo rolnicze – limity zwrotu i terminy	4
Nawozy można stosować wcześniej	5
Za dobrostan zwierząt rekompensata z PROW 2014-2020	6
Nowości w kampanii składania wniosków obszarowych w 2020 r.	8
Ułatwienia dla rolników wspierające rozwój gospodarstw czyli rzeźnie o małej zdolności produkcyjnej, położone na terenie gospodarstw	10
Rzeźnie rolnicze: co trzeba o nich wiedzieć	11
Badanie „Polska wieś i rolnictwo” 2019	14
Woda do nawodnień w rolnictwie	17
Nowa propozycja legislacyjna Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie wykorzystania wody z oczyszczonych ścieków do nawodnień (tzw. water reuse)	18
599 wniosków w konkursie dla partnerów KSOW	20
Platforma Żywnościowa – giełda obrotu towarami rolno-spożywczymi	24
Centralne Targi Rolnicze 2020	25
POLAGRA – PREMIERY 2020	27
Międzynarodowe Targi Rolnicze w Poznaniu	30
Polski minister o bezpieczeństwie żywnościowym	32
Rozmowy w Brukseli	
Zielony Tydzień w Berlinie	

ARiMR

Do ARiMR po dotację na inwestycje w przetwórstwo	34
Do 250 tys. zł premii na rozpoczęcie pozarolniczej działalności na obszarach wiejskich objętych ASF	35
Restrukturyzacja małych gospodarstw na obszarach ASF	36
Zabezpiecz gospodarstwo przed suszą, złóż wniosek o dotację	37

KOWR

Polska smakuje w Europie i na świecie	38
Polskie specjalności żywnościowe	40

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Zdaniem ministra

Jan Krzysztof Ardanowski, minister rolnictwa i rozwoju wsi

Szanowni Państwo!

Po oskarżeniu o „gwałtach” na krowach mamy do czynienia z kolejnym pomysłem. Tym razem dyskutuje się o wprowadzeniu podatku od mięsa. Mówię jasno i wyraźnie – jestem zdecydowanie temu przeciwny. Oskarża się hodowlę, że jest jedną z głównych przyczyn szkodenia środowisku. Po raz kolejny rolnictwo przedstawiane jest społeczeństwu jako działalność szkodliwa. Taki podatek dla europejskiego rolnictwa z pewnością nie byłby korzystny. Europejskie mięso zastąpiłoby prawdopodobnie tańsze mięso np. z Ameryki Południowej. Najpierw była umowa Mercosur, a teraz podatek od mięsa. Na wprowadzeniu takiego pomysłu straciliby najbardziej rolnicy, bo są najłagodniejszym ogniwem w łańcuchu żywnościowym. Tymczasem to oni dbają o środowisko, a mają coraz większe obowiązki w tym zakresie. W nowej perspektywie finansowej zakłada się, że będą mieli nałożone nowe, przy jednoczesnym ograniczaniu budżetu na rolnictwo. Tego nie da się pogodzić. Skoro nowe wymagania, to i środki na to muszą być większe. Choć intencją wprowadzenia podatku od mięsa jest jednoznaczne zniechęcenie do spożywania mięsa i ograniczenie jego produkcji, to jednak byłby to cios nie tylko dla

hodowców, ale dla całego rolnictwa, również dla produkcji roślinnej. Musimy pamiętać, że zdecydowana większość produkcji roślinnej przeznaczana jest na pasze.

Nie dajmy się zwariować. Rolnictwo jest nieodłączną częścią przyrody. Tak też było i będzie nadal. Oczywiście zdobycze techniki i technologii, efekty prac hodowlanych, wszystkie te czynniki wpływają na jeszcze większą ochronę środowiska i bardziej mu przyjazną produkcję rolną. Odpowiedzią na zagrożenia jest nasz typ rolnictwa zrównoważonego. Musimy też sobie przypomnieć o płodozmianie i o tym, czym tak naprawdę jest gleba, jej właściwości i właściwa pielęgnacja.

Zrównoważony rozwój i powrót tak naprawdę do korzeni to także wprowadzenie możliwości uruchomienia małych ubojni na terenie gospodarstwa. To również możliwość zwiększenia rolniczych dochodów. To wreszcie przełamanie monopolu dużych ubojni i stopniowe odbudowywanie tradycyjnej wiejskiej przedsiębiorczości. Możliwości są, wymagania nie są zbyt trudne do spełnienia. Wszystko zależy od samych właścicieli gospodarstw, czy będą z tego chcieli sko-

rzystać. Tylko od ich pomysłu, staranności i stopnia zrozumienia potrzeb konsumentów zależeć będzie czy znajdą zbyt na swoje wyroby. To kolejne, po rolniczym handlu detalicznym i sprzedaży bezpośredniej, rozwiązanie służące poprawie rolniczych dochodów. To rozwiązanie przybliżające do tego celu, aby podstawowe dochody rolnika pochodziły z tego, co wyprodukuje. Ze sprzedaży bezpośredniej korzysta ponad 12 tys. rolników, a niemal 7 tys. gospodarstw prowadzi rolniczy handel detaliczny. Jednocześnie te nowe rozwiązania odpowiadają na społeczne zapotrzebowanie, gdyż coraz więcej osób poszukuje tego typu żywności. Wynika to z rosnącej świadomości na temat walorów tradycyjnej, naturalnej żywności, jak i rosnącej zamożności konsumentów.

Jestem przekonany, że w dalszym rozwoju tych mechanizmów dobry będzie przykład kobiet z obszarów wiejskich. Nowe regulacje dotyczące kół gospodyń wiejskich przyczyniły się do niesamowitego wręcz ich rozkwitu, wzrostu aktywności i pogłębienia więzi w lokalnych społecznościach.

Mankamentem pozostaje jednak niechęć do wspólnego gospodarowania. Mówimy o różnicach w poziomie wsparcia. One nie powinny mieć już miejsca i nie ma dla nich racjonalnego uzasadnienia. Ale w tych dyskusjach zapominamy często o dysproporcjach wynikających z naszej mentalności. To, że niemiecki rolnik ma większe wsparcie o około 200 zł, nie może nam przesłaniać faktu, że jego korzyści wynikają m.in. ze wspólnego korzystania z coraz bardziej kosztownych maszyn i urządzeń. A u nas? Każdy chce mieć swoje, nawet, jeżeli używa go kilka, kilkanaście dni w roku. A o ile byłby tańszy wspólny zakup, wspólne użytkowanie, serwisowanie. Pójdźmy dalej. Co ze wspólnymi zakupami nawozów, pasz, środków ochrony roślin? Co ze wspólną sprzedażą wystandaryzowanych produktów? Że już nie wspomnę o ewentualnym wspólnym przetwórstwie, czyli uzyskaniu korzyści z wartości dodanej. Tak wygląda przewaga rolników na Zachodzie.

Nie żyjemy w próżni. Wcześniej czy później ekonomia wymusi na nas inne spojrzenie na wspólną działalność. Tylko, że im później, tym będzie trudniej. Już dziś widać, że główni gracze na unijnej arenie preferują ograniczenie środków na coraz bardziej zazielenioną Wspólną Politykę Rolną, na politykę spójności. Polska rozwija się zdecydowanie szybciej niż wynosi tempo rozwoju całej Unii Europejskiej. Skracamy cywilizacyjny dystans. Jednocześnie jednak daje to innym argument do ograniczania środków dla nas na wyrównanie cywilizacyjnych zapóźnień. Wybiórcze traktowanie nie bierze się z niczego. Widać

to np. w kwestii zwalczania ASF. Przyjęliśmy, przyznając, dość restrykcyjną ustawę, ale nie mamy wyjścia. Opracowane programy bioasekuracji i ich znajomość oraz stosowanie się do zasad przez rolników przynosi efekty. W roku 2018 mieliśmy 100 przypadków tej choroby. Rok temu było już ich o połowę mniej. Od października 2019 r. do chwili obecnej nie ma żadnego ogniska ASF w gospodarstwach. Nadal jednak pozostaje kwestia odstrzału dzików. Stąd ta ustawa. Wartość hodowli świń w Polsce sięga 20 mld zł. To o to toczy się gra. Jeżeli Polski Związek Łowiecki nie będzie realizował zapisów zawartych w ustawie, jeżeli nie będzie pełnej współpracy, to będą rozwiązywane koła łowieckie. Do niechęci niektórych myśliwych dochodzą jeszcze działania organizacji ekologicznych, jak WWF czy Greenpeace. Ciekawe, że są to te same organizacje, które w Niemczech popierają myśliwych, którzy w ramach profilaktyki, bo tam jeszcze nie ma choroby, odstrzelili w ubiegłym roku około 1 mln dzików. Jak w tym momencie nie stawiać pytania, o co tutaj chodzi – o przyrodę czy o coś innego?

Jestem przekonany, że tzw. specustawa pozwoli nam na skuteczną redukcję populacji dzików.

Kolejnym krokiem jest przygotowywana zmiana ustawy weterynaryjnej. Jej celem jest wzmocnienie państwowej inspekcji weterynaryjnej zarówno pod względem kadrowym, jak i finansowym. W aktualnych warunkach jest to niezbędne. Zagrożenia są realne. To nie tylko walka z ASF, ale przypomnijmy sobie problemy związane z chorobą wściekłych krów, grypą ptaków czy chorobą „niebieskiego języka”. Przed tymi zagrożeniami musimy się chronić. Musimy być do nich coraz lepiej przygotowani organizacyjnie i technicznie.

Niezależnie od koniecznego wzmocnienia służb weterynaryjnych cały czas ciąży na nas nieustanny obowiązek rygorystycznego przestrzegania zasad bioasekuracji. Miejmy na względzie to, że za nasze niedbalstwo czy bagatelizowanie konsekwencje będą ponosili także nasi bliźni i dalsi sąsiedzi, a tak naprawdę my wszyscy, cała nasza gospodarka, której bardzo ważną częścią jest przecież rolnictwo.

Z aktualności dodam, że zgodnie ze złożoną obietnicą, już od 15 lutego można stosować na polach nawozy zawierające azot. Dotyczy to gruntów ornych z uprawami ozimymi, uprawami trwałymi, uprawami wieloletnimi oraz na trwałych użytkach zielonych. Tegoroczny przykład jest odpowiedzią na zmieniające się warunki klimatyczne. Nie można trzymać się sztywnych zapisów, kiedy wyraźnie widać gołym okiem, co się dzieje dookoła. Zmienia się klimat i musi się do tego dostosować sztywna do tej pory regulacja prawna.

Paliwo rolnicze

– limity zwrotu i terminy

Każdy producent rolny, który chce odzyskać część pieniędzy wydanych na olej napędowy używany do produkcji rolnej, powinien zbierać faktury VAT potwierdzające zakup, bowiem faktury lub ich kopie muszą być załączone do wniosku o zwrot podatku akcyzowego.

■ Stawki zwrotu podatku

Stawka zwrotu podatku w 2020 r. wynosi:

- 100,00 zł do 1 ha użytków rolnych;
- 30,00 zł do średniej rocznej liczby DJP bydła.

Do wyliczenia, jaki będzie przysługiwać gospodarstwu zwrot akcyzy za paliwo wykorzystywane przy chowie bydła, warto wiedzieć jak są przeliczane poszczególne grupy zwierząt na DJP:

- cielęta do 6 miesięcy – 0,15 DJP;
- jałówki od 6 miesiąca do 1 roku – 0,3 DJP;

- jałówki od 1 roku do 18 miesięcy – 0,8 DJP;
- buhaje od 6 miesiąca do 1 roku – 0,36 DJP;
- buhaje od 1 roku do 18 miesięcy – 0,9 DJP;
- buhaje powyżej 18 miesięcy – 1,4 DJP;
- krowy – 1 DJP.

■ Terminy składania wniosków i zwrotu podatku

W 2020 r. rolnicy będą dwukrotnie składać w urzędach gmin wnioski o zwrot akcyzy za paliwo rolnicze:

- w terminie od 3 lutego 2020 r. do 2 marca 2020 r. należy złożyć odpowiedni wniosek do wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, w zależności od miejsca położenia gruntów rolnych wraz z fakturami VAT (lub ich kopiami) stanowiącymi dowód zakupu oleju napędowego w okresie od 1 sierpnia 2019 r. do 31 stycznia 2020 r.;
- w terminie od 3 sierpnia 2020 r. do 31 sierpnia 2020 r. należy złożyć odpowiedni wniosek do wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, w zależności od miejsca położenia gruntów rolnych wraz z fakturami VAT (lub ich kopiami) stanowiącymi dowód zakupu oleju napędowego w okresie od 1 lutego 2020 r. do 31 lipca 2020 r. w ramach limitu zwrotu podatku określonego na 2020 r.

Pieniądze wypłacane będą w terminach:

- 1-30 kwietnia 2020 r. w przypadku złożenia wniosku w pierwszym terminie;

- 1-30 października 2020 r. w przypadku złożenia wniosku w drugim terminie.

Wypłata nastąpi gotówką w kasie urzędu gminy lub miasta albo prze-

lewem na rachunek bankowy podany we wniosku.

Wzór wniosku o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej został ogłoszony w drodze rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 20 grudnia 2018 r. w sprawie wzoru wniosku o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (Dz. U. poz. 2466) i jest dostępny na stronach internetowych urzędów gmin, urzędów wojewódzkich oraz ośrodków doradztwa rolniczego.

Biurowe Prasowe

☎ 22 623 18 38

Zdjęcia: fotolia, Tomasz Zajda.adobe.com

W 2020 r. stawka zwrotu podatku akcyzowego wynosi 100,00 złotych do 1 hektara użytków rolnych

Nawozy można stosować wcześniej

Zgodnie z obietnicą ministra rolnictwa i rozwoju wsi Jana Krzysztofa Ardanowskiego, w tym roku rolnicy mogą

stosować nawozy na gruntach ornych z uprawami ozimymi, uprawami trwałymi, uprawami wieloletnimi oraz na trwałych użytkach

zielonych od 15 lutego. Podstawą prawną do wcześniejszego stosowania nawozów są przepisy rozdziału 1.3 ust. 5 rozporządzenia Rady Ministrów z 12 lutego 2020 r. w sprawie przyjęcia Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu tzw. programu azotanowego.

Rozporządzenie zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw RP pod adresem: <http://dzienniku-staw.gov.pl/DU/2020/243>.

W tym roku nawozy można stosować już od 15 lutego

Biurowe Prasowe MRiRW

☎ 22 623 18 38

Zdjęcie: Kodbanker.adobe.com

Za dobrostan zwierząt rekompensata z PROW 2014-2020

W tym roku rusza nowe działanie, które ma na celu zrekompen-sowanie rolnikom dodatkowych poniesionych kosztów i utraconych dochodów w wyniku wprowadzenia praktyk hodowlanych związanych z podwyższonym dobrostanem zwierząt. Poprawa jakości życia zwierząt i ich zdrowia wpłynie korzystnie na wyniki produkcji i jakość produktów pozyskiwanych od zwierząt, a tym samym na zdrowie ludzi. Na realizację tego działania przeznaczono 50 mln euro. Wnioski będzie można składać od 15 marca br.

Do Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 zostało włączone działanie *Dobrostan zwierząt*, którego celem jest zachęcenie rolników do prowadzenia produkcji zwierzęcej z uwzględnieniem podwyższonych (ponad obowiązujące standardy) warunków dobrostanu zwierząt. Rolnikom udzielane będzie wsparcie za realizację zobowiązań w zakresie dobrostanu zwierząt, które wykraczają ponad odpowiednie obowiązkowe normy wynikające z powszechnie obowiązującego prawa.

Istnieje wiele czynników zależnych od człowieka, które mogą wpływać na dobrostan zwierząt, np. rodzaj obiektów, w których zwierzęta są utrzymywane, strefy odpoczynku, dostępna przestrzeń oraz obsada zwierząt, a także dostęp do wybiegu. Poprzez wprowadzenie praktyk hodowlanych, które wykraczają poza odpowiednie obowiązkowe normy, zwierzętom zapewnia się możliwość realizowania potrzeb behawioralnych, a tym samym lepsze ich

samopoczucie i zdrowie. Pozwala to również zapobiegać agresji między zwierzętami.

Działanie *Dobrostan zwierząt* obejmować ma sektory świń i bydła (krów). Te gatunki zwierząt dominują w produkcji zwierzęcej w Polsce. Biorąc pod uwagę obowiązujące standardy dobrostanu zwierząt i powszechne praktyki produkcyjne, w stosunku do tych gatunków zidentyfikowano największe potrzeby w zakresie promocji warunków ponadstandardowych.

Utrzymywanie zwierząt w ulepszonych warunkach, w myśl polskiego działania *Dobrostan zwierząt* pole-

Na realizację nowego działania „Dobrostan zwierząt” przeznaczono 50 mln euro. Wnioski będzie można składać od 15 marca br.

ga na przestrzeganiu przez rolnika wymogów związanych z zapewnieniem określonym zwierzętom wielkości powierzchni bytowej większej o co najmniej 20% względem tej określonej obecnie w przepisach krajowych, jako powszechnie obowiązujące. W przypadku krów zapewnienie podwyższonych warunków utrzymania polega też na zapewnieniu im możliwości korzystania z wypasu na świeżym powietrzu. W odniesieniu do świń – zaplanowane w PROW warianty dotyczące wybiegów nie będą wdrożone w 2020 r. ze względu na występowanie w Polsce afrykańskiego pomoru świń (ASF).

Wsparcie finansowe w ramach działania *Dobrostan zwierząt* ma na celu zrekompensowanie rolnikom dodatkowych poniesionych kosztów i utraconych dochodów w wyniku wprowadzenia praktyk hodowlanych związanych z podwyższonym dobrostanem zwierząt, natomiast nie uwzględnia zwrotu kosztów inwestycyjnych.

Działanie *Dobrostan zwierząt* w ramach PROW 2014-2020 obejmuje:

- Pakiet 1. Dobrostan świń:
  - ✓ wariant 1.1. Dobrostan loch – zwiększona powierzchnia w budynkach;

Płatność będzie przyznawana rolnikowi, który zapewni w budynku inwentarskim powierzchnię przypadającą na jedną lochę zwiększoną o co najmniej 20%, w stosunku do minimalnej powierzchni, wymaganej na podstawie obowiązujących standardów w tym zakresie. Stawka płatności 301 zł/szt. rocznie.

- ✓ wariant 1.2. Dobrostan tuczników – zwiększona powierzchnia w budynkach;

Płatność będzie przyznawana rolnikowi, który zapewni w budynku inwentarskim powierzchnię przypadającą na jednego tuczniaka zwiększo-

ną o co najmniej 20%, w stosunku do minimalnej powierzchni, wymaganej na podstawie obowiązujących standardów w tym zakresie. Płatności będą dotyczyły tuczników pochodzących od loch utrzymywanych w gospodarstwie realizującym wariant 1.1. Dobrostan loch – zwiększona powierzchnia w budynkach. Stawka płatności 24 zł/szt.

- Pakiet 2. Dobrostan krów:
  - ✓ wariant 2.1. Dobrostan krów mlecznych – wypas;

Płatność będzie przyznawana rolnikowi, który będzie wypasał krowy mleczne przez minimum 120 dni w okresie wegetacyjnym. Stawka płatności 185 zł/szt. rocznie.

- ✓ wariant 2.2. Dobrostan krów mlecznych utrzymywanych grupowo – zwiększona powierzchnia w budynkach;

Płatność będzie przyznawana rolnikowi, który zapewni w budynku inwentarskim (utrzymanie wolnostanowiskowe) powierzchnię przypadającą na jedną krowę mleczną zwiększoną o co najmniej 20%, w stosunku do minimalnej powierzchni, wymaganej na podstawie obowiązujących standardów w tym zakresie. Stawka płatności 595 zł/szt. rocznie.

- wariant 2.3. Dobrostan krów mamek;

Płatność będzie przyznawana rolnikowi, który poza okresem wypasu zapewni dostęp do środowiska zewnętrznego na powierzchni zwiększonej krowom mamkom, cielętom, jałówkom i opasom do 300 kg o co najmniej 20% w stosunku do minimalnej powierzchni, wymaganej na podstawie obowiązujących przepisów dotyczących utrzymania bydła w systemie otwartym. Stawka płatności do krowy mamek – 329 zł/szt. rocznie.

Jedno gospodarstwo będzie mogło realizować równolegle więcej niż 1 pakiet/wariant.

Obecnie trwają prace nad przepisami krajowymi dotyczącymi działania *Dobrostan zwierząt*, w szczególności rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania *Dobrostan zwierząt* objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Jednocześnie organizowane są (przez Centrum Doradztwa Rolniczego) szkolenia doradców rolniczych, w celu przygotowania ich do udzielania informacji i pomocy potencjalnym beneficjentom działania oraz do sporządzania „Planu poprawy dobrostanu zwierząt”. Posiadanie takiego „Planu poprawy dobrostanu zwierząt” jest warunkiem uzyskania płatności dobrostanowej („Planu” nie wymaga się przy realizacji wariantu dotyczącego wypasu krów mlecznych).

Złożenie wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej będzie polegało na zaznaczeniu odpowiedniego pola wskazującego na odpowiedni wnioskowany przez rolnika wariant działania, na wspólnym formularzu wniosku dla płatności bezpośrednich i płatności obszarowych PROW 2014-2020. Dla wariantów, dla których jest wymagane sporządzenie „Planu poprawy dobrostanu zwierząt” będzie można ubiegać się o zwrot kosztów transakcyjnych za sporządzenie takiego planu, również poprzez zaznaczenie odpowiedniego pola we wniosku o przyznanie płatności. Całość wyliczeń należnej płatności będzie przeprowadzała Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w oparciu o dane z rejestru zwierząt (IRZ).

Rolnik może ubiegać się o zwrot kosztów z tytułu poniesienia wydatków w związku z koniecznością sporządzenia „Planu poprawy dobrostanu zwierząt” – wysokość tego zwrotu nie będzie mogła przekro-

czyć 15% wypłaconej płatności dobrostanowej i nie będzie mogła być wyższa niż 1000 zł.

Nabory wniosków przeprowadzane będą w terminie takim samym jak dla płatności bezpośrednich, czyli od 15 marca do 15 maja, a wypła-

ty płatności realizowane będą w terminie do dnia 30 czerwca roku następnego po roku złożenia wniosku.

Działanie *Dobrostan zwierząt* to działanie roczne, z możliwością kontynuacji w kolejnych latach. Szczegółowe zasady realizacji działania

Dobrostan zwierząt można znaleźć na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Departament Płatności Bezpośrednich MRiRW

☎ 22 623 12 34

Zdjęcie: fotolia

Nowości w kampanii składania wniosków obszarowych w 2020 r.

■ Oświadczenia zamiast wniosku o przyznanie płatności

Podobnie jak to miało miejsce w latach poprzednich, w 2020 r. rolnicy ubiegający się o przyznanie płatności bezpośrednich oraz wybranych płatności obszarowych w ramach PROW (płatności ONW i premii zalesieniowych) zamiast wniosku o przyznanie tych płatności będą mogli złożyć oświadczenie, w którym potwierdzą brak zmian w porównaniu do wniosku złożonego w poprzednim roku. Tak samo, jak w 2018 r. i w 2019 r., złożenie oświadczenia będzie oznaczało wnioskowanie o te same płatności, co w roku poprzednim.

Zgodnie z uchwalonymi 23 stycznia 2020 r. przez Sejm RP przepisami, rolnicy mogą składać oświadczenia w terminie od 1 marca do dnia 15 kwietnia 2020 r. na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Zaproponowane przez ustawodawcę rozwiązanie kierowane jest do rolników, których gospodarstwa charakteryzują się niską zmiennością struktury prowadzonej produk-

cji, ubiegają się o płatności mające charakter ogólny, tj. przyznawane są do wszystkich gruntów rolnych niezależnie od kierunku prowadzonej na nich produkcji, ubiegają się o wsparcie, dla którego stosowany jest bezwnioskowy system ubiegania się o płatności, czy też wnioskuje o płatność historyczną tj. niezależną od aktualnie prowadzonej produkcji.

Ponadto, w celu uniknięcia składania przez rolników błędnych

oświadczeń i związanych z tym negatywnych konsekwencji, z możliwości składania oświadczeń wyłączono tych rolników, którzy ze względu na charakter płatności, o które się ubiegają, nawet potencjalnie nie mogliby skorzystać z możliwości złożenia oświadczenia. Przykładowo, w gospodarstwach realizujących działanie *Rolnictwo ekologiczne* oraz *Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne* PROW 2014-2020 (oraz tożsame

W 2020 r. rolnicy ubiegający się o przyznanie płatności bezpośrednich oraz wybranych płatności obszarowych w ramach PROW, zamiast wniosku o przyznanie tych płatności będą mogli złożyć oświadczenie, w którym potwierdzą brak zmian w porównaniu do wniosku złożonego w poprzednim roku

instrumenty wsparcia w ramach PROW 2007-2013), zawsze zachodzą zmiany w porównaniu do roku poprzedniego, tym samym w ich przypadku oświadczenie zastępujące wnioski nie może mieć zastosowania.

Z możliwości złożenia oświadczenia mogą skorzystać zatem rolnicy, w gospodarstwach których nie nastąpiły żadne zmiany, które miałyby wpływ na treść składanego wniosku w 2019 r. i wnioskowali wyłącznie o:

- jednolitą płatność obszarową, płatność za zazielenienie, płatność dodatkową, płatność związaną do powierzchni uprawy chmielu, płatność do owiec, płatność do kóz, płatność niezwiązaną do tytoniu, która jest płatnością historyczną,
- płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (płatność ONW PROW 2014-2020),
- wypłatę pomocy na zalesianie (PROW 2007-2013),
- premię pielęgnacyjną i premię zalesieniową (PROW 2014-2020), a powierzchnia gruntów ornych w ich gospodarstwach wynosi mniej niż 10 ha.

Oświadczenia nie może złożyć rolnik, który ubiegał się we wniosku o przyznanie płatności na rok 2019 o inne płatności niż te wymienione powyżej, jak również rolnik, który w 2020 r. zamierza ubiegać się o inne płatności niż te wymienione powyżej.

■ Rozszerzenie na wszystkie grunty państwowe wymogu posiadania tytułu prawnego do działek rolnych zgłaszanych do dopłat

Począwszy od 2020 r. rozszerzony został na wszystkie grunty państwowe wymóg posiadania tytułu prawnego do działek rolnych zgłaszanych do płatności bezpośrednich oraz płatności obszarowych PROW.

Obowiązek ten został wprowadzony ustawą z 30 sierpnia 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w celu

usprawnienia procesu wydatkowania środków finansowych w ramach systemów wsparcia bezpośredniego oraz w ramach działań objętych zintegrowanym systemem zarządzania i kontroli (Dz. U. poz. 1824).

W skutek powyższego, w ramach obecnie procedowanych zmian rozporządzeń Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi dotyczących *Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego, działania Rolnictwo ekologiczne i płatności ONW* objętych PROW 2014-2020, zaplanowano zmianę przepisów, zgodnie z którą rolnicy lub zarządcy będą zobowiązani do składania we wniosku oświadczenia, że mają tytuł prawny do gruntu będącego własnością Skarbu Państwa, państwowej osoby prawnej, jednostki samorządu terytorialnego lub samorządowej osoby prawnej, do którego ubiegają się o przyznanie danej płatności.

Celem tej zmiany jest przeciwdziałanie zjawisku ubiegania się o płatności do gruntów państwowych użytkowanych nielegalnie.

■ Zmiany w zakresie zasad nadawania numeru identyfikacyjnego

Ustawa z 30 sierpnia 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w celu usprawnienia procesu wydatkowania środków finansowych w ramach systemów wsparcia bezpośredniego oraz w ramach działań objętych zintegrowanym systemem zarządzania i kontroli (Dz. U. poz. 1824) wprowadziła zmiany także w ustawie z 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2017 r. poz. 1853) w zakresie zasad nadawania numeru identyfikacyjnego.

Rozszerzono bowiem katalog przypadków umożliwiających małżonkom oraz współposiadaczom gospodarstw rolnych, którzy zamierzają

uczestniczyć w mechanizmach niezwiązanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, indywidualne uzyskanie numeru identyfikacyjnego.

Rozszerzenie tego katalogu uwzględnia także sytuację, gdy wnioskodawca jest posiadaczem zwierzęcia w rozumieniu przepisów o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt. Dotychczas działanie to było utrudnione dla osób będących posiadaczami zwierząt jako osoby fizyczne, pozostających w związku małżeńskim lub gdy były współposiadaczami gospodarstwa rolnego z osobą już wpisaną do ewidencji producentów. Osoby te nie spełniały kryterium uzyskania odrębnego numeru identyfikacyjnego

Jednocześnie, nadany tym podmiotom numer identyfikacyjny może być używany tylko w celu uczestniczenia w tych mechanizmach.

Rozwiązanie to umożliwia skorzystanie z mechanizmów administrowanych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (niezwiązanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego) przez osoby, które dotychczas nie miały takiej możliwości (małżonkowie rolników, współposiadacze gospodarstw rolnych).

Ponadto, uproszczono zasady dotyczące uczestników funduszy promocji produktów rolno-spożywczych. Odstąpiono bowiem od wymogu posiadania (i podawania w składanych deklaracjach) numeru identyfikacyjnego nadawanego w trybie ustawy o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności.

Departament Płatności Bezpośrednich

MRiRW

☎ 22 623 12 34

Zdjęcie: fotolia

Ułatwienia dla rolników wspierające rozwój gospodarstw

czyli rzeźnie o małej zdolności produkcyjnej, położone na terenie gospodarstw

18 lutego 2020 r. weszły w życie nowe przepisy, wprowadzające ułatwienia w zakresie przepisów weterynaryjnych dla podmiotów zamierzających prowadzić ubój zwierząt w tzw. „rzeźniach rolniczych”, tj. rzeźniach o małej zdolności produkcyjnej, położonych na terenie gospodarstw.

Podstawę prawną do wprowadzenia ułatwień stanowi Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 20 grudnia 2019 r. w sprawie niektórych wymagań weterynaryjnych, jakie powinny być spełnione przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego w rzeźniach o małej zdolności produkcyjnej, położonych na terenie gospodarstw (Dz. U. z 2020 r. poz. 56 – <http://www.dziennikustaw.gov.pl/DU/rok/2020/pozycja/56>).

Ułatwienia wprowadzone ww. rozporządzeniem dotyczą konstrukcji, rozplanowania i wyposażenia pomieszczeń rzeźni rolniczych i stanowią krajowe środki dostosowujące do przepisów unijnych. Uproszczenia te dotyczą przykładowo: liczby pomieszczeń w rzeźni rolniczej i czynności, jakie mogą być wykonywane w tych pomieszczeniach (rzeźnia rolnicza będzie mogła składać się z co najmniej jednego pomieszczenia), sposobu i miejsca przechowywania mięsa pakowanego i niepakowanego, szatni

lub miejsc zmiany odzieży i obuwia dla pracowników rzeźni, systemu urządzeń do odkażania narzędzi.

W tego typu zakładach podmioty będą mogły poddawać ubojowi zwierzęta utrzymywane we własnym gospodarstwie, jak również zwierzę-

również dokonywanie rozbioru mięsa pozyskanego z ubitych w tych rzeźniach zwierząt.

Liczba zwierząt poddawanych ubojowi w rzeźni rolniczej w danym dniu będzie limitowana, przy czym limity te będą mogły być podwyższone pod pewnymi warunkami i za zgodą powiatowego lekarza weterynarii.

Podmioty prowadzące rzeźnie rolnicze, poza wymogami ww. rozporządzenia, będą zobowiązane do spełnienia pozostałych wymagań określonych dla rzeźni w innych przepisach prawa krajowego lub unijnego, dotyczących, np. kryteriów mikrobiologicznych dla mięsa, łańcucha chłodniczego, czy kwalifikacji osób dokonujących uboju.

Wprowadzenie uproszczonych rozwiązań dla rzeźni rolniczych ma na celu wsparcie rolników utrzymujących zwierzęta w swoich gospodarstwach i zainteresowanych rozwojem działalności, w celu wprowadzenia pozyskanego mięsa na rynek na małą skalę, np. w ramach rolniczego handlu detalicznego, czy też działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej.

Wprowadzenie uproszczonych rozwiązań dla rzeźni rolniczych ma na celu m.in. wsparcie rolników utrzymujących zwierzęta w swoich gospodarstwach

ta innych podmiotów utrzymywane w gospodarstwach położonych w tym samym powiecie, w którym usytuowana jest rzeźnia, lub w powiatach sąsiednich. Możliwe będzie

Rzeźnie rolnicze: co trzeba o nich wiedzieć

W lutym weszło w życie rozporządzenie w sprawie tzw. rzeźni rolniczych. Co to oznacza dla hodowców?

18 lutego 2020 r. weszło w życie nowe rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 20 grudnia 2019 r. w sprawie niektórych wymagań weterynaryjnych, jakie powinny być spełnione przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego w rzeźniach o małej zdolności produkcyjnej, położonych na terenie gospodarstw. Rozporządzenie wprowadza ułatwienia w zakresie wymagań weterynaryjnych odnoszących się do rzeźni o małej zdolności produkcyjnej, położonych na terenie gospodarstw.

Rozporządzenie jest skierowane do rolników utrzymujących zwierzęta w swoich gospodarstwach i zainteresowanych rozwojem działalności poprzez dokonywanie uboju zwierząt lub ewentualnie rozbioru ich mięsa w celu wprowadzenia pozyskanego mięsa na rynek, na małą skalę.

Czy taka rzeźnia może mieścić się nawet w jednym pomieszczeniu?

Rzeźnia rolnicza będzie mogła się składać nawet z jednego pomieszczenia, pod warunkiem zachowania bardzo dobrej organizacji pracy.

Czy rzeźnia rolnicza będzie mogła być wykorzystywana przez więcej niż jednego hodowcę?

W rzeźniach rolniczych będą mogły być ubijane zwierzęta utrzymywane

w gospodarstwie, w którym usytuowana jest rzeźnia, a także zwierzęta innych podmiotów utrzymywane w gospodarstwach położonych w tym samym powiecie, w którym zlokalizowana jest rzeźnia, lub w powiatach sąsiednich.

Jakie są wymagania, które należy spełnić, żeby móc dokonywać uboju w ten sposób?

Podmioty zamierzające prowadzić taką działalność przed uzyskaniem pozwolenia na budowę lub adaptację istniejących pomieszczeń, będą obowiązane sporządzić projekt technologiczny zakładu i prze-

nie zakładu, co najmniej na 30 dni przed dniem rozpoczęcia planowanej działalności. Po kontroli zakładu przez PLW i uzyskaniu zatwierdzenia lub warunkowego zatwierdzenia rzeźni, rolnicy będą mogli rozpocząć działalność.

Jakie zwierzęta będzie można ubijać w takich rzeźniach?

W rzeźniach rolniczych będzie można poddawać ubojowi zwierzęta gospodarskie kopytne (świnie, owce, kozy, bydło, konie), drób, zajęczaki, ptaki bezgrzebieniowe lub kopytne zwierzęta dzikie utrzymy-

W rzeźniach rolniczych będą mogły być ubijane zwierzęta gospodarskie kopytne oraz drób, zajęczaki, ptaki bezgrzebieniowe i kopytne zwierzęta dzikie utrzymywane w warunkach fermowych

ścić go właściwemu powiatowemu lekarzowi weterynarii (PLW) w celu zatwierdzenia. Po ukończeniu procesu inwestycyjnego powinien zostać złożony wniosek do właściwego terytorialnie PLW o zatwierdze-

wane w warunkach fermowych, których posiadaczem jest podmiot prowadzący tę rzeźnię lub inny podmiot utrzymujący zwierzęta w gospodarstwie położonym na terenie tego samego powiatu, w któ-

rym położona jest rzeźnia, lub na terenie powiatów sąsiadujących. Rozporządzenie przewiduje limity dzienne i roczne w odniesieniu do liczby zwierząt ubijanych w rzeźniach rolniczych z podziałem na poszczególne gatunki lub grupy zwierząt.

Z jakich odstępstw od wymagań weterynaryjnych będą mogły skorzystać podmioty prowadzące taką działalność?

W rozporządzeniu określono dla rzeźni rolniczych specjalne, mniej rygorystyczne wymagania weterynaryjne, w porównaniu do niektó-

lizowane w pobliżu pomieszczeń produkcyjnych;

- miejsc przechowywania środków czyszczących i odkażających – będą mogły one być przechowywane w obszarach, gdzie pracuje się z żywnością, pod warunkiem, że przechowywane będą w wyodrębnionych, zamykanych miejscach lub zamykanych pojemnikach;
- posiadania magazynu żywności – w przypadku, gdy w tej rzeźni będą poddawane ubojowi wyłącznie zwierzęta utrzymywane w gospodarstwie, w którym zlokalizowana jest rzeźnia;
- posiadania oddzielnych pomiesz-

scu albo w innym czasie, w sposób uniemożliwiający zanieczyszczenie mięsa, oraz po zakończeniu przeprowadzane będzie odpowiednie czyszczenie i odkażanie miejsc wykonywania tych czynności lub całego pomieszczenia;

- możliwości korzystania z systemu urządzeń do odkażania narzędzi, który umożliwia dostęp do odkażonych narzędzi podczas produkcji – system ten może obejmować urządzenia z dopływem gorącej wody o temperaturze nie niższej niż 82°C lub korzystanie z metod alternatywnych;

- chłodniczego przechowywania mięsa – nie muszą być zapewnione osobne pomieszczenia chłodnicze, rzeźnia może korzystać z urządzeń chłodniczych pod warunkiem, że w osobnych urządzeniach przechowywane jest mięso podatne i niepodatne do spożycia przez ludzi. Mięso podatne do spożycia przez ludzi i zatrzymane (np. oczekujące na wynik badania na włośnię) będzie można przechowywać w jednym urządzeniu chłodniczym pod warunkiem: opracowania i wdrożenia procedur odpowiedniego ich znakowania, zapewnienia niestykania się mięsa zdatnego i zatrzymanego, zapewnienia nie wprowadzania do obrotu do czasu otrzymania ostatecznej decyzji ULW (po uzyskaniu wyników badania np. na włośnię), spełnienia warunków w odniesieniu do chorób zakaźnych zwierząt;
- miejsc z odpowiednimi urządzeniami do celów czyszczenia, mycia i dezynfekcji środków transportu np. w przypadku, gdy zwierzęta są doprowadzane lub transportowane do rzeźni bezpośrednio z gospodarstwa, w którym były utrzymywane.

Czy mięso pozyskane w ten sposób będzie musiało być specjalnie znakowane?

Rozporządzenie dotyczące rzeźni rolniczych nie przewiduje odrębne-

Wprowadzone rozporządzenie przewiduje limity dzienne i roczne w odniesieniu do liczby zwierząt ubijanych w rzeźniach rolniczych z podziałem na poszczególne gatunki lub grupy zwierząt

rych przepisów określonych w rozporządzeniach WE nr 852/2004 i 853/2004. Podmioty prowadzące tego typu zakłady będą zobowiązane jednak do spełnienia wymagań dla rzeźni, określonych w pozostałych przepisach rozporządzenia 852/2004 oraz rozporządzenia 853/2004, przepisach prawa krajowego oraz innych przepisach UE.

Odstępstwa będą mogły dotyczyć na przykład:

- lokalizacji miejsca do zmiany odzieży własnej na odzież roboczą i ochronną – może ono być zloka-

czeń zamykanych na klucz lub zagród dla chorych zwierząt – w przypadku, gdy w tej rzeźni będą poddawane ubojowi wyłącznie zwierzęta utrzymywane w gospodarstwie, w którym zlokalizowana jest rzeźnia;

- możliwości lokalizacji toalety w pobliżu pomieszczenia uboju i rozbioru;
- możliwości wykonywania poszczególnych czynności związanych z ubojem i obróbką poubojową zwierząt w jednym pomieszczeniu pod warunkiem, że czynności te będą wykonywane w odrębnym miej-

go znakowania mięsa pochodzącego z takich rzeźni.

Czy takie rzeźnie będą podlegać kontrolom?

Rzeźnie rolnicze, podobnie jak inne zakłady produkujące żywność pochodzenia zwierzęcego, będą podlegały nadzorowi i urzędowym kontrolom Inspekcji Weterynaryjnej, przy czym bezpośredni nadzór będzie sprawowany przez powiatowych lekarzy weterynarii. Podobnie jak w innych rzeźniach, ubijane zwierzęta będą poddawane badaniom przed- i poubojowym, przeprowadzanym przez urzędowych lekarzy weterynarii (wyznaczonych lekarzy weterynarii lub pełnoetatowych pracowników PIW). Ponadto będą one podlegały okresowym kontrolom, przeprowadzanym przez powiatowych lekarzy weterynarii na podstawie analizy ryzyka. Kontrole te będą obejmowały strukturę, wyposażenie, procedury zapewniające bezpieczeństwo mięsa, wdrożone w rzeźni (GHP, GMP, HACCP), jak i wymagania dotyczące dobrostanu zwierząt.

Czy będzie można kupić mięso z takiej rzeźni?

Jeśli chodzi o prowadzenie sprzedaży mięsa konsumentowi należy zauważyć, że zakłady zatwierdzone co do zasady prowadzą dostawy do innych podmiotów (zakładów przetwórczych, hurtowni, sklepów detalicznych), jednakże:

- przy rzeźni może funkcjonować sklep detaliczny – taka działalność polegająca na prowadzeniu sprzedaży detalicznej mięsa pozyskanego w zatwierdzonym zakładzie podlega nadzorowi Państwowej Inspekcji Sanitarnej i powinna być zgłoszona do właściwego Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, zgodnie z przepisami ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia, albo

Przy rzeźni może funkcjonować sklep detaliczny – taka działalność polegająca na prowadzeniu sprzedaży detalicznej mięsa pozyskanego w zatwierdzonym zakładzie podlega nadzorowi Państwowej Inspekcji Sanitarnej

- podmiot prowadzący rzeźnię rolniczą może posiadać zarejestrowaną działalność RHD, w ramach której może prowadzić sprzedaż określonej ilości mięsa zwierząt gospodarskich kopytnych, drobiu i zajęczaków oraz zwierząt dzikich utrzymywanych w warunkach fermowych. Taka działalność podlega nadzorowi IW i powinna być zgłoszona do właściwego PLW, zgodnie z przepisami ustawy o produktach pochodzenia zwierzęcego;
- podmiot prowadzący rzeźnię rol-

niczą może posiadać zarejestrowaną działalność SB, w ramach której może prowadzić sprzedaż niewielkiej ilości mięsa drobiu i zajęczaków. Taka działalność podlega nadzorowi IW i powinna być zgłoszona do właściwego PLW, zgodnie z przepisami ustawy o produktach pochodzenia zwierzęcego.

Główny Inspektorat Weterynarii
☎ 22 623 20 88

Zdjęcia: fotolia, ©Pantherstock/ Photogenica,
Bannafarsai.adobe.com, Kzenon.adobe.com

Rzeźnie rolnicze, podobnie jak inne zakłady produkujące żywność pochodzenia zwierzęcego, będą podlegały nadzorowi i urzędowym kontrolom Inspekcji Weterynaryjnej

Badanie „Polska wieś i rolnictwo” 2019

Badanie „Polska wieś i rolnictwo” jest corocznym badaniem opinii publicznej realizowanym od 2003 roku na reprezentatywnej ogólnopolskiej próbie mieszkańców wsi. Swym zakresem obejmuje zagadnienia dotyczące oceny postaw i opinii wobec dokonujących się przemian społeczno-gospodarczych na wsi, jak również opinii na temat działania państwa oraz instytucji pracujących na rzecz rolnictwa i obszarów wiejskich.

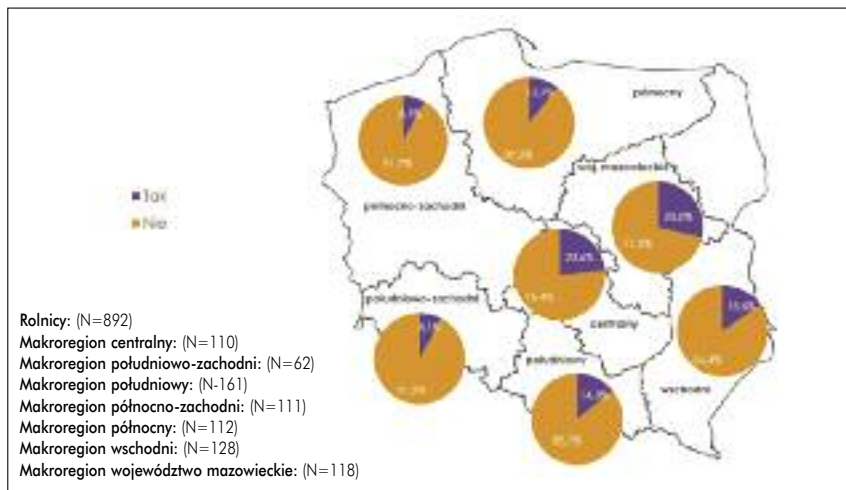
■ Powiązania wsi z rolnictwem

Wyniki badania potwierdzają, że polska wieś jest ściśle związana z rolnictwem, o czym świadczy fakt, że dochody gospodarstw domowych mieszkańców wsi pochodzą w znacznej mierze z prowadzenia gospodarstw rolnych (54% go-

W roku 2019 badanie było realizowane na wspólne zlecenie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa oraz Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, techniką wywiadów bezpośrednich w oparciu o wystandaryzowany kwestionariusz wywiadu, na próbie 1550 mieszkańców wsi, w tym 892 rolników i 658 nierolników.

Najważniejsze ustalenia z badania przedstawiamy poniżej.

Odpowiedzi rolników na pytanie: Czy chciał (a) by pan (i) odejść z pracy w rolnictwie i podjąć zatrudnienie poza rolnictwem?

spodarstw uzyskuje dochody z tego źródła i stanowią one 60% dochodów), natomiast dochody rolników niemalże całkowicie pochodzą z gospodarstw rolnych (94%). Rolnicy zdecydowanie nie zamierzają odchodzić od pracy w rolnictwie i podejmować zatrudnienie poza nim (84%).

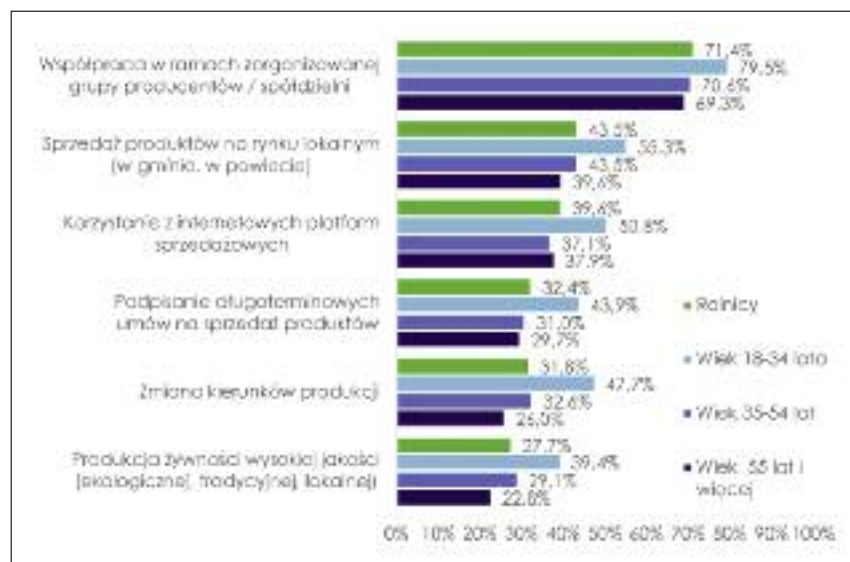
Wspólne działania

Wg szacunków rolników blisko 3/4 produkcji rolnej przeznaczona jest na sprzedaż (73,3 %). Zdecydowana większość rolników (95%) deklaruje, że przeznaczą część produkcji

żanym na przyszłość, przez rolników przeznaczających część produkcji na sprzedaż, najczęściej jest właśnie współpraca w ramach zorganizowanych grup producentów. Dotyczy to szczególnie rolników młodych (w wieku do 34 lat), którzy jednocześnie przejawiają większą aktywność również w zakresie innych działań, np. korzystania z internetowych platform sprzedażowych.

W celu poprawy efektywności prowadzenia działalności rolniczej lub ograniczenia kosztów rolnicy podejmują wspólne działa-

Odpowiedzi rolników na pytanie: Podjęcie których działań rozważa Pan (i) w przyszłości w swoim gospodarstwie?

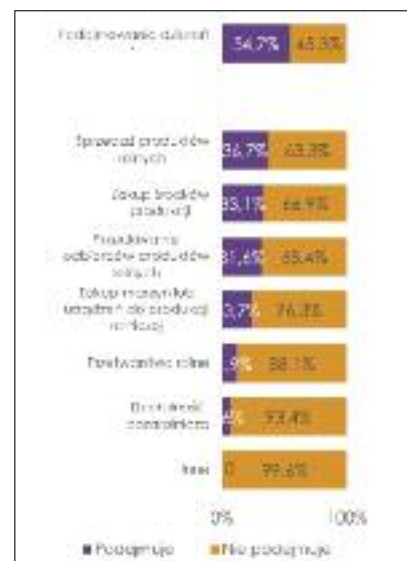

Rolnicy przeznaczający część produkcji na sprzedaż: Rolnicy (N=849); wiek 18-34 (N=132); wiek 35-54 (N=313); wiek 55 lat + (N=404)

na sprzedaż. W celu poprawy zbytu podejmują najczęściej działania związane ze sprzedażą na rynkach lokalnych (72,7%), a zdecydowanie rzadziej podejmują współpracę w ramach zorganizowanej grupy producentów lub spółdzielni (jedynie 25,2%). Większą aktywność wykazują beneficjenci PROW, dla których ww. wyniki wynoszą odpowiednio 79% i 37,8%. Można prognozować, że w kolejnych latach nastąpi konsolidacja działań rolników, ponieważ działaniem rozwa-

nia z drugim rolnikiem, niekoniernie w formie zorganizowanej grupy producentów. Najczęściej dotyczą one sprzedaży produktów rolnych lub zakupu środków produkcji. Wyższe wyniki wskazań dla działań rozważanych w przyszłości w porównaniu do obecnych stanowią prognozy rozwoju tego rodzaju przedsięwzięć. Ograniczeniem dla podejmowania wspólnych działań jest brak zaufania partnerów – najczęściej wskazywana przyczyna.

Odpowiedzi rolników na pytanie: W celu ograniczenia kosztów lub poprawy efektywności prowadzenia działalności rolniczej czy podejmuje Pan (i) obecnie wspólne działania z drugim rolnikiem bądź grupą rolników w następujących zakresach:

* odpowiedź „Tak” oznacza „Rozważam podjęcie przynajmniej jednego z wymienionych działań”
Rolnicy (N=892)

Odpowiedzi rolników na pytanie: Podjęcie których z tych wspólnych działań rozważa Pan (i) w przyszłości?

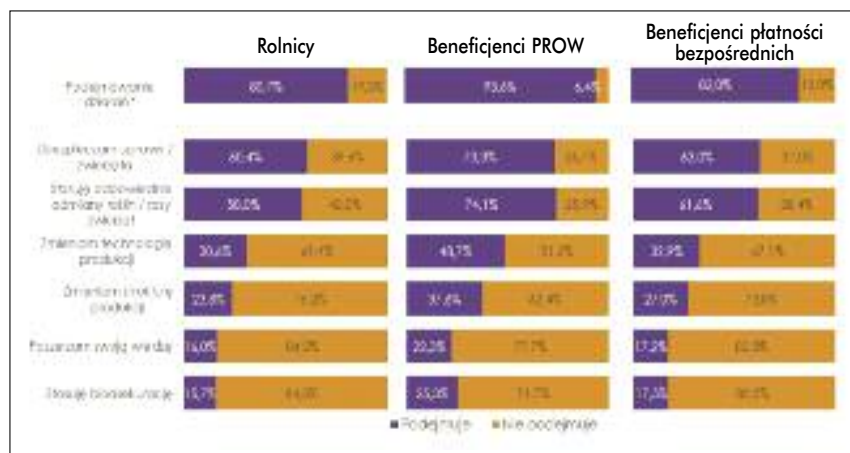
* odpowiedź „Tak” oznacza „Rozważam podjęcie przynajmniej jednego z wymienionych działań”
Rolnicy (N=892)

Zabezpieczenie przed ryzykiem

Rolnicy coraz częściej podejmują działania w celu ograniczenia wpły-

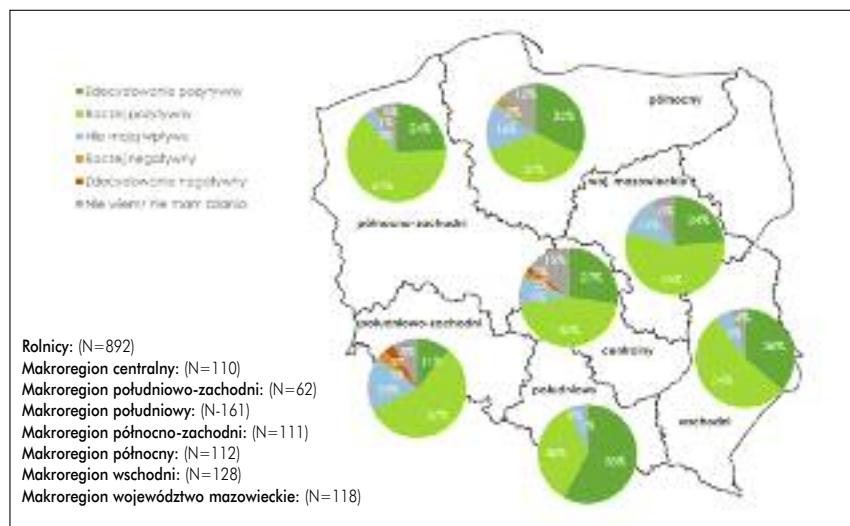

Odpowiedzi rolników na pytanie: Biorąc pod uwagę ryzyko związane z występowaniem ekstremalnych zjawisk pogodowych (np. susza, powódź, przymrozki) lub występowaniem chorób (np. ASF), jakie działania podejmuje Pan (i) obecnie, aby ograniczyć ich wpływ na prowadzoną działalność rolniczą?

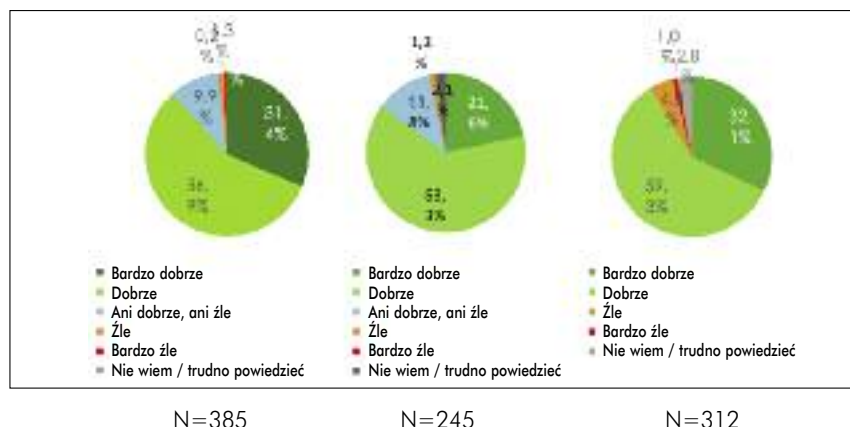

* odpowiedź „Podejmuję” oznacza „Podejmuję przynajmniej jedno z wymienionych działań” Rolnicy (N=892); Beneficjenci PROW (N=359); Beneficjenci płatności bezpośrednich (N=662)

Odpowiedzi rolników na pytanie: Jaki wpływ, Pana (i) zdaniem, mają środki europejskie na rozwój obszarów wiejskich w Pana (i) okolicy?

Odpowiedzi mieszkańców wsi na pytanie: Jak ocenia Pan (i):
ogólnie ARiMR jakość obsługi w KOWR jakość obsługi w KRUS

wu różnych ryzyk na działalność rolniczą. Ponad 80% rolników deklaruje podejmowanie przynajmniej jednego działania, a najczęściej jest to ubezpieczenie upraw i zwierząt. Optymistyczne są plany na przyszłość, które wskazują, że w ciągu najbliższych 3 lat rolnicy zamierzają częściej nabywać ubezpieczenia.

Ocena Wspólnej Polityki Rolnej

Mieszkańcy wsi zdecydowanie pozytywnie oceniają wpływ środków europejskich na rozwój obszarów wiejskich w swojej okolicy (3/4 pozytywnych ocen). Rolnicy i beneficjenci PROW są jeszcze bardziej przekonani o korzyściach płynących z tych środków (odpowiednio 83% i 90%). Najczęściej wskazywano wsparcie dedykowane w ramach WPR (płatności bezpośrednie i PROW). Natomiast w aspekcie regionalnym największe przekonanie o pozytywnym wpływie środków UE na rozwój obszarów wiejskich deklarowano w makroregionach: wschodnim, południowym i północno-zachodnim.

Ocena instytucji działających na rzecz rolnictwa i obszarów wiejskich

W badaniu respondenci dokonali oceny najważniejszych instytucji: ARiMR, KOWR i KRUS. W każdym przypadku oceny osób załatwiających sprawy bezpośrednio w jednostkach tych instytucji były zdecydowanie i w większości pozytywne. W porównaniu do roku poprzedniego odnotowano poprawę wyników.

Pełny raport z badania znajduje się pod adresem: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/polska-wies-i-rolnictwo>

Woda do nawodnień w rolnictwie

Nowa propozycja legislacyjna Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie wykorzystania wody z oczyszczonych ścieków do nawodnień (tzw. water reuse)

Woda to ograniczony zasób, którego niedobór dotyka jedną trzecią świata. Sektor rolnictwa jest jednym z najbardziej wrażliwych na kurczące się zasoby wodne. Z roku na rok skutki suszy są coraz bardziej dotkliwe dla rolników w całej Polsce i nie tylko. Dlatego niezbędne jest podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia strat wody, ale również szukania jej alternatywnych źródeł.

W związku z tym Komisja Europejska wraz z krajami członkowskimi kilka lat temu rozpoczęły prace nad rozwiązaniami w zakresie tzw. ponownego użycia wody do nawadniania w rolnictwie, czyli wykorzystania wody odzyskiwanej ze ścieków. Rezultatem tych prac było przedstawienie w maju 2018 r. projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie minimalnych wymogów dotyczących ponownego wykorzystania wody wraz z załącznikami (COM (2018) 337 final). Po półtorarocznych konsultacjach i uzgodnieniach, obecnie projekt rozporządzenia jest w ostatnim etapie procesu legislacyjnego, który powinien zakończyć się w pierwszym półroczu 2020 r. Projekt określa minimalne wymagania odnośnie jakości odzyskiwanej ze ścieków wody, wykorzystywanej do nawodnień w rolnictwie.

W ramach zintegrowanego podejścia w zakresie zarządzania wodą, zgodnie z informacjami przedstawionymi w projekcie rozporządzenia, oprócz oszczędności wody, oczyszczone ścieki z oczyszczalni ścieków komunalnych stanowią wiarygodne alternatywne źródło zaopatrzenia w wodę do różnych celów. Jednym z tych celów, który ma największy potencjał w zakresie zwiększenia ponownego wykorzystania wody i największy wkład w zmniejszenie niedoboru wody w Europie, jest nawadnianie w rolnictwie. Szacuje się, że dzięki proponowanym w projekcie rozwiązaniom ponowne wykorzystanie wody do celów nawadniania w rolnictwie mogłoby osiągnąć poziom 6,6 mld m³ rocznie w porównaniu z 1,7 mld m³ rocznie, jeżeli nie zastosuje się żadnych unijnych ram prawnych w tej dziedzinie. Ponowne wykorzystanie ponad 50% całkowitej objętości wody pochodzącej z oczyszczalni ścieków w Europie i teoretycznie dostępnej do nawadniania, pozwoliłoby uniknąć ponad 5% bezpośredniego poboru z wód powierzchniowych i podziemnych, a tym samym o ponad 5% zredukować ogólny deficyt wody.

Aby zapewnić bezpieczeństwo zdrowia ludzi i zwierząt oraz środowiska, projekt rozporządzenia określa minimalne wymagania, jakie powin-

na spełnić odzyskana ze ścieków woda. Projekt wymaga również określenia potencjalnych zagrożeń związanych z wykorzystaniem wody odzyskiwanej ze ścieków, które powinny być identyfikowane poprzez plany zarządzania ryzykiem.

Wymagania zawarte w projekcie rozporządzenia będą prawdopodobnie dotyczyły krajów, które zdecydowały się wprowadzić tego typu rozwiązania. Jednak biorąc pod uwagę bardzo małe zasoby wodne naszego kraju, coraz częściej występujące susze oraz postępujące zmiany klimatu, należy rozpocząć szeroką dyskusję na temat wdrożenia takich rozwiązań w Polsce. Od wielu lat woda odzyskiwana ze ścieków wykorzystywana jest do nawodnień przez kilka krajów śródziemnomorskich, takich jak Hiszpania, Malta, Portugalia czy Cypr.

Ponowne wykorzystywanie wody jest działaniem związanym z prowadzeniem gospodarki o obiegu zamkniętym oraz z dostosowaniem się do zmian klimatycznych. Wpisuje się więc w nową strategię europejskiego wzrostu gospodarczego określonego w Europejskim Zielonym Ładzie.

Departament Hodowli
i Ochrony Roślin MRiRW

☎ 22 623 21 51

Zdjęcie: fotolia

599 wniosków w konkursie dla partnerów KSOW

8 listopada 2019 r. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, jako Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, ogłosił konkurs nr 4/2020 dla partnerów Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich (KSOW) na wybór operacji, które będą realizowane w 2020 i 2021 r. w ramach dwuletniego planu operacyjnego KSOW na lata 2020-2021. Jest to czwarty konkurs skierowany do partnerów KSOW, w ramach którego do rozdysponowania na dwa lata przeznaczono kwotę blisko 41,5 mln zł, z tego na operacje realizowane na poziomie krajowym przeznaczono 29 mln zł, a na poziomie regionalnym – prawie 12,5 mln zł.

Konkurs jest skierowany do wszystkich podmiotów zarejestrowanych w bazie partnerów KSOW na stronie internetowej „ksow.pl”, którzy chcą działać na rzecz rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich. Wnioski można było składać od 9 grudnia 2019 r. do 17 stycznia br. do Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Warszawie (dotyczące operacji jednorocznych realizowanych tylko w 2020 r., jak i operacji dwuletnich realizowanych w 2020 i 2021 r.) oraz do 16 urzędów marszałkowskich (dotyczące operacji realizowanych tylko w 2020 r.), w zależności od obszaru realizowanej operacji, biorąc pod uwagę liczbę województw, z których pochodzi grupa docelowa.

W ramach tegorocznego konkursu złożono 599 wniosków o wybór operacji na kwotę blisko 50 mln zł, co stanowi 120% dostępnej alokacji na konkurs.

Największym zainteresowaniem, biorąc pod uwagę wnioskowaną kwotę operacji, cieszyły się, zarówno na poziomie krajowym, jak i regionalnym, dwa działania KSOW: „Ułatwianie wymiany wiedzy pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w rozwoju obszarów wiejskich oraz wymiana i rozpowszechnianie rezultatów działań na rzecz tego rozwoju” oraz „Promocja zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich”. Środki niewykorzystane w CDR lub samorządzie województwa na dane działanie KSOW, będą mogły być przesuwane na reali-

zanie operacji w ramach innych działań.

W ramach bieżącego konkursu wprowadzono możliwość realizacji operacji dwuletnich na poziomie krajowym, tzn. operację będzie można realizować w etapach do 31 października 2021 r. Ponadto operacje, które zdobędą wymaganą liczbę punktów, lecz nie zostaną wybrane wyłącznie z powodu

braku środków, znajdują się na liście rezerwowej i będą mogły być realizowane pod warunkiem, że partner KSOW zgodzi się zrealizować operację za dostępną, ale mniejsze środki, lub środki przeznaczone na inne operacje nie zostaną w całości wykorzystane i będą wystarczające na realizację operacji z listy rezerwowej.

Ogłoszenie list operacji wybranych i list rezerwowych powinno nastąpić w kwietniu br. na stronie internetowej <http://ksow.pl>, odrębnie dla operacji złożonych do CDR (portal centralny KSOW) i odrębnie dla danego województwa (portale wojewódzkie KSOW). Następnie z partnerami KSOW, których operacje zostaną wybrane, Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie oraz 16 samorządów województw będą zawierać umowy na ich realizację. Realizacja operacji zakończy się najpóźniej z dniem 31 października 2020 r. (w przypadku operacji jednorocznych) oraz 31 października 2021 r. (w przypadku operacji dwuletnich), a ich rozliczenie, w tym zwrot kosztów poniesionych przez partnerów KSOW, odpowiednio najpóźniej z dniem 31 grudnia 2020 r. i 31 grudnia 2021 r.

W przypadku operacji podzielonych na etapy, zwrot kosztów nastąpi po każdym rozliczonym etapie. Dzięki takiemu rozwiązaniu partnerzy KSOW szybciej odzyskają wydatkowane środki. Jest to o tyle istotne, że realizacja projektów jest prefinansowana ze środków własnych partnerów KSOW, które następnie są im zwracane w formie refundacji poniesionych kosztów kwalifikowalnych ze środków PROW 2014-2020.

Osoby zainteresowane udziałem w operacjach jako ich ostateczni beneficjenci (grupa docelowa), powinny śledzić strony internetowe KSOW (na poziomie centralnym i poszczególnych województw) oraz podmiotów, których operacje zostały wybrane, gdzie publikowane są informacje o wydarzeniach realizowanych w ramach tych operacji.

Planuje się, iż w obecnej perspektywie finansowej (PROW 2014-2020) zostaną ogłoszone jeszcze kolejne konkursy dla partnerów KSOW. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zachęca wszystkich, którzy chcą działać na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, do śledzenia swojej strony internetowej (<https://www.gov.pl/web/rolnictwo>) oraz strony Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich (<http://ksow.pl>), na których zamieszczane są informacje o konkursie. Dodatkowo na stronie internetowej Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich znajdują Państwo informacje o dotychczas zrealizowanych operacjach przez partnerów KSOW. Tych, którzy nie są partnerami KSOW, Ministerstwo zachęca do zarejestrowania się w bazie partnerów KSOW, co umożliwi udział w konkursie. Ogłoszenie kolejnego konkursu planowane jest na IV kwartał br.

W ramach konkursu dla partnerów KSOW do rozdysponowania przeznaczono blisko 41,5 mln złotych

Biuro Pomocy Technicznej MRiRW

☎ 22 623 16 37

Zdjęcia: fotolia

Platforma Żywnościowa

– giełda obrotu towarami rolno-spożywczymi

Platforma Żywnościowa (giełda) to pionierskie rozwiązanie na polskim rynku, dostępne dla jego uczestników od 1 marca 2020 r., wprowadzające standardy obrotu giełdowego towarami rolno-spożywczymi.

Celem utworzenia Platformy Żywnościowej jest umożliwienie uczestnikom rynku rolno-spożywczego (producenci rolni, przetwórcy, przedsiębiorstwa przechowalnicze itp.) zawierania kontraktów typu SPOT (w pierwszej fazie dla pszenicy), które podlegają natychmiastowemu rozliczeniu z fizyczną dostawą towaru.

W perspektywie planowany jest rozwój giełdy poprzez wprowadzenie nowych produktów rolno-spożywczych (np.: zagęszczony sok jabłkowy, odtłuszczone mleko w proszku, cukier, półtusze wieprzowe klasy E) oraz kontraktów terminowych.

Platforma Żywnościowa oferuje rozwiązania, dzięki którym nowo-

czesne mechanizmy funkcjonujące na rynku kapitałowym będą mogły służyć również polskiemu rolnictwu.

Platforma Żywnościowa przyczyni się do stworzenia nowych impulsów rozwojowych dla sektora rolno-spożywczego w Polsce i zwiększenia jego konkurencyjności na rynku globalnym.

■ Korzyści z uczestnictwa w Platformie

Korzyści z uczestnictwa w Platformie Żywnościowej to:

- wystandardyzowanie warunków zawierania transakcji;
- zabezpieczenie transakcji;
- ograniczenie kosztów transakcyjnych, ryzyka handlowego oraz ryzyka cenowego;
- eliminacja zagrożeń związanych

z nieterminowym dostarczeniem towaru, pogorszeniem jego jakości czy opóźnieniem w zapłacie;

- koncentracja podaży krajowych towarów rolno-spożywczych;
- udostępnienie nowego kanału sprzedaży oraz zakupu towarów rolno-spożywczych.

Uruchomienie Platformy Żywnościowej nastąpi 1 marca 2020 r. Po tym terminie mogą być zawierane pierwsze transakcje handlu pszenicą w systemie giełdowym.

■ Platforma Żywnościowa (giełda) będzie prowadzona przez Towarową Giełdę Energii S.A.

- Towarowa Giełda Energii S.A. (TGE) to jedyna licencjonowana przez Komisję Nadzoru Finansowego (KNF) giełda towarowa w Polsce – zapewnia transparentny obrót towarami rolno-spożywczymi.
- Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych S.A. (IRGiT, Izba Rozliczeniowa) to podmiot licencjonowany przez Komisję Nadzoru Finansowe-

go, w zakresie rozliczeń transakcji giełdowych – zapewnia bezpieczeństwo rozliczeń finansowych.

sowego. Zasady uczestnictwa w rynku, warunki transakcji i sposób ich realizacji są ustalone przez

średnictwem domu maklerskiego. Należało będzie zawrzeć z domem maklerskim umowę o prowadzenie rachunku towarów giełdowych i powiązanego z nim rachunku pieniężnego.

Lista domów maklerskich jest dostępna na stronie internetowej Towarowej Giełdy Energii S.A. (www.tge.pl) oraz Platformy Żywnościowej (www.platformazywnosciowa.com.pl).

■ Jak zostać uczestnikiem obrotu giełdowego?

Sposób postępowania:

- uzyskanie dostępu – należy otworzyć rachunek w domu maklerskim;
- uzyskanie kodu e-RTRS – w celu zawierania transakcji potrzebny jest kod e-RTRS, który jest unikalnym numerem identyfikującym każdego uczestnika obrotu. Kod zostanie nadany przez TGE za pośrednictwem domu maklerskiego;
- uzyskanie dostępu do systemu e-RTRS – wraz z kodem e-RTRS otrzymuje się również dostęp do aplikacji e-RTRS, w której można przeglądać stan swoich towarów zaewidencjonowanych w Magazynach Autoryzowanych z przeznaczeniem do obrotu na RTRS, uzyskać informacje o dostępnych Magazynach

W perspektywie planowany jest rozwój giełdy poprzez wprowadzenie nowych produktów rolno-spożywczych m.in. zagęszczonego soku jabłkowego...

- System Magazynów Autoryzowanych (SMA) to kluczowe podmioty świadczące usługi przechowywania pszenicy – zapewnia wysoką jakość przechowywanego towaru oraz rozliczenie w towarze zawieranych na giełdzie transakcji.

- Jednostka Kontrolno-Autoryzacyjna – na zlecenie TGE będzie weryfikować spełnienie wymagań techniczno-organizacyjnych przez podmioty ubiegające się o włączenie do Systemu Magazynów Autoryzowanych lub już w tym Systemie działające.

- Laboratoria Odwoławcze – ich rolą jest prowadzenie badań odwoławczych na zlecenie uczestników obrotu, w celu rozstrzygnięcia sporów czy określona partia towaru, będąca przedmiotem transakcji giełdowej, spełnia wymagania jakościowe określone przez TGE.

Platforma Żywnościowa będzie giełdą działającą według przejrzystych i zapewniających bezpieczeństwo obrotu zasad, podlegającą nadzorowi Komisji Nadzoru Finan-

TGE, co zapewnia bezpieczeństwo transakcji oraz prowadzenie obrotu na transparentnych i jednakowych zasadach dla wszystkich jego uczestników.

■ Jak zawierać transakcje?

Na giełdzie uczestnicy rynku będą mogli zawierać transakcje za po-

... oraz cukru

Autoryzowanych, jak również generować dokumenty niezbędne do odbioru towaru z Magazynu Autoryzowanego.

■ Jak sprzedać zboże w systemie notowań jednolitych?

W notowaniach jednolitych można sprzedać wyłącznie pszenicę składowaną w wyznaczonych przez TGE Magazynach Autoryzowanych. Do czasu sprzedaży towar dostarcza się i składowuje w Magazynie Autoryzowanym na własny koszt.

Sposób postępowania:

- wybór Magazynu Autoryzowanego – lista uprawnionych Magazynów Autoryzowanych znajduje się

na stronie internetowej giełdy (www.platformazywnosciowa.com.pl lub www.tge.pl), jak również w aplikacji e-RTRS, gdzie dodatkowo można sprawdzić aktualną dostępność powierzchni przechowalniczej w poszczególnych magazynach;

- dostarczenie zboża do Magazynu Autoryzowanego – z wybranym Magazynem Autoryzowanym należy ustalić harmonogram dostawy, a następnie dostarczyć do niego zboże. Magazyn oceni jego jakość i określi klasę zgodnie ze standardami wskazanymi przez TGE, a następnie zaewidencjonuje przyjęte zboże na indywidualnym koncie w systemie e-RTRS;

- złożenie, za pośrednictwem domu maklerskiego zlecenia sprzedaży, w którym należy:

- ✓ wskazać właściwy instrument odpowiadający klasie towaru oraz Magazynowi Autoryzowanemu, w którym jest on składowany,
- ✓ określić ilość towaru wskazując liczbę instrumentów – jeden instrument odpowiada 25 tonom,
- ✓ określić limit ceny, czyli minimalną cenę netto w złotych za 1 tonę pszenicy, za którą chce się sprzedać towar;

- otrzymanie zapłaty za sprzedany towar – w przypadku zawarcia transakcji, zapłata za sprzedany towar zostanie przekazana na rachunek w pierwszym dniu roboczym po sesji (dotyczy podmiotów działających bezpośrednio na giełdzie). W przypadku uczestników działających za pośrednictwem domu maklerskiego, obowiązują terminy określone przez dom maklerski.

■ Jak sprzedać większe ilości zboża w systemie aukcyjnym?

Sprzedaży większej ilości towaru (minimum 250 ton) w drodze aukcji na TGE może dokonać tylko uczestnik Systemu Magazynów Autoryzowanych, nieświadczący usług przechowywania.

Sposób postępowania:

- zweryfikowanie towaru – przed złożeniem wniosku o przeprowadzenie aukcji należy zweryfikować ilość i jakość towaru (jego klasę);
- złożenie wniosku o przeprowadzenie aukcji – we wniosku należy:
  - ✓ wskazać ilość oferowanego zboża (wielokrotność 25 ton), jego klasę (nie mniej jednak niż 250 t pszenicy tej samej klasy) i miejsce składowania,
  - ✓ limit ceny – minimalną akceptowaną cenę sprzedaży netto w złotych za 1 tonę pszenicy,
  - ✓ proponowany termin aukcji;
- potwierdzenie ilości i jakości oferowanego towaru – potwierdzenie

Na giełdę wprowadzone zostanie także odtłuszczone mleko w proszku oraz półtłusze wieprzowe klasy E

następuje poprzez wprowadzenie towaru do ewidencji w e-RTRS;

- wpłacenie wadium – wysokość wymaganego wadium i termin wpłaty określa Izba Rozliczeniowa;
- informacja o rozstrzygnięciu aukcji – po przyjęciu wniosku TGE wyznaczy i opublikuje informacje o aukcji oraz jej harmonogram;
- otrzymanie zapłaty za sprzedany towar – w przypadku zawarcia transakcji zapłata za sprzedany towar nastąpi w 21 dniu po aukcji. Warunkiem otrzymania zapłaty jest jednak prawidłowe wykonanie rozliczenia w towarze z kupującym. W tym samym terminie i pod takim samym warunkiem nastąpi zwrot wadium.

■ Jak kupić zboże w systemie notowań jednolitych/aukcji?

Lista instrumentów dostępnych w notowaniach jednolitych oraz harmonogram sesji będzie się znajdował na stronie internetowej TGE. Każdy notowany instrument jest przypisany do konkretnego Magazynu Autoryzowanego i klasy pszenicy.

Informacje o planowanych au-

kcyjach, wskazujące ich przedmiot i termin, publikowane będą na stronie internetowej TGE oraz w kalendarzu dostępnym w systemie e-RTRS.

Sposób postępowania:

- wpłacenie depozytu transakcyjnego – w celu zakupu zboża na danej sesji muszą być zapewnione środki na depozyt transakcyjny w wysokości pokrywającej pełną wartość brutto planowanych zleceń;
- złożenie zlecenia kupna – w zleceniu należy wskazać odpowiedni instrument odnoszący się do wybranej klasy pszenicy i Magazynu Au-

toryzowanego, tj. ilość towaru będącą wielokrotnością 25 ton oraz limit ceny, czyli maksymalną cenę netto w złotych za 1 tonę pszenicy;

- oczekiwanie na rozliczenie transakcji – w przypadku zawarcia transakcji, zakupiony towar zostanie zaewidencjonowany na koncie kupującego w e-RTRS w dniu transakcji, zaś zapłata za towar zostanie pobrana w pierwszym dniu po sesji.

Więcej informacji na temat zasad działania Platformy Żywnościowej, w tym obowiązujące na rynku regulacje, można znaleźć na stronach internetowych Towarowej Giełdy Energii S.A. (www.tge.pl) oraz Platformy Żywnościowej (www.platformazywnosciowa.com.pl). Na stronie internetowej Platformy Żywnościowej udostępniono także moduł szkoleń elektronicznych (e-learning). Zachęcamy do skorzystania!

Projekt finansowany jest przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach Programu „Społecz-

ny i gospodarczy rozwój Polski w warunkach globalizujących się rynków” GOSPOSTRATEG.

Projekt Platforma Żywnościowa realizowany przy współpracy Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Departament Rynków Rolnych MRiRW

☎ 22 623 18 45

Zdjęcia: fotolia, New Africa.adobe.com, DDukang.adobe.com

Centralne Targi Rolnicze 2020

W podwarszawskim Nadarzynie po raz czwarty odbyły się Centralne Targi Rolnicze – jedne z większych targów nowoczesnych technologii dla rolnictwa w Polsce. Tegoroczna edycja, podobnie jak w latach wcześniejszych, organizowana była pod patronatem Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a w uroczystym otwarciu targów uczestniczył minister Jan Krzysztof Ardanowski.

Podczas targów Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi wspólnie z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa i Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, zorganizowało stoisko informacyjno-promocyjne, na którym można było uzyskać informacje dotyczące m. in.: Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, polityki wsparcia rolnictwa, spraw społecznych i oświaty rolniczej, polskich produktów regionalnych i tradycyjnych, rolnictwa ekologicznego, Programu „Poznaj Dobrą Żywność” oraz targów rolno-spożywczych organizowanych w kraju i za granicą.

Centralne Targi Rolnicze to nowoczesne produkty, rozwiązania i usługi, które są przeznaczone dla sektora rolnego. To także konferencje, panele dyskusyjne, salony techniki rolniczej, środków do produkcji rolnej, strefa maszyn i wiele innych wydarzeń. To także okazja do spotkań biznesowych i nawiązania nowych kontraktów. Targi, jak co roku, doceniły innowacyjne produkty eksponowane na wystawie. Zwycięzcy zostali uhonorowani prestiżowymi statuetkami Złotego Żurawia Rolnictwa. Wręczone zostały

także prestiżowe tytuły i nagrody zwycięzcom konkursów: Rolnik Roku Polski, Sołtys Roku, Gospodyni Roku, Koło Gospodyń Wiejskich, Sołectwo Roku i Gospodarstwo Agroturystyczne Roku.

Polska jest liderem branży rolno-spożywczej w Europie Środkowej – podkreślał minister Jan Krzysztof Ardanowski w czasie odbywającej się podczas targów międzynarodowej konferencji

Centralne Targi Rolnicze, które odbyły się w dniach, 31 stycznia-2 lutego 2020 r., charakteryzowały się bogatym programem merytorycznym. Podczas międzynarodowej konferencji pt. „Polityka rolna państwa w poszczególnych krajach, a wyzwania globalizacyjne – szanse i zagrożenia” o polityce rolnej rozmawiali przedstawiciele placówek

dyplomatycznych, m.in. Francji, Węgier oraz Chin. W dyskusji uczestniczył także minister Jan Krzysztof Ardanowski, który podkreślił, że Polska jest liderem branży rolno-spożywczej w Europie Środkowej. To, co wymaga zdecydowanej poprawy, to poziom zorganizowania rolników.

Drugiego dnia targów wiceminister rolnictwa Ryszard Kamiński oraz komisarz UE ds. rolnictwa Janusz Wojciechowski uczestniczyli w konferencji „Wiejska Polska”.

Głównym tematem debaty były szanse rozwojowe obszarów wiejskich w Polsce w kontekście współpracy wspólnotowej. Wśród tematów znalazły się zagadnienia dotyczące Europejskiego Zielonego Ładu oraz relacji wieś-miasto. Debatę na temat relacji wieś-miasto poprowadził wiceminister Kamiński. W tzw. panelu ekspertów uczestni-

Centralne Targi Rolnicze to nowoczesne produkty, rozwiązania i usługi, które są przeznaczone dla sektora rolnego

Targi to także salony techniki rolniczej, środków do produkcji rolnej, strefa maszyn i wiele innych wydarzeń

czyli również: europoseł Jerzy Buzek, prezes Krajowej Rady Izby Rolniczych Wiktor Szmulewicz oraz dr Iwona Nurzyńska z Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN. Dyskusja dotyczyła wyzwań, jakie stoją

przed krajami członkowskimi wraz z nowym okresem budżetowym Unii. Poruszone zostały kwestie dotyczące zmian klimatycznych i wynikającej z nich suszy, a także zagadnienia dotyczące innowacyjności

w rolnictwie.

Departament Promocji i Jakości Żywności
MRiRW

☎ 22 623 16 32

Zdjęcia: archiwum MRiRW

POLAGRA – PREMIERY 2020

Międzynarodowe Targi Rolnicze w Poznaniu

Podsekretarz stanu MRiRW Ryszard Kamiński uczestniczył 17 stycznia 2020 r. w uroczystym otwarciu Międzynarodowych Targów Rolniczych POLAGRA – PREMIERY 2020, które już po raz ósmy odbyły się w stolicy Wielkopolski.

w kraju i za granicą.

Targi POLAGRA – PREMIERY to największe halowe targi rolnicze w naszym kraju i jedno z ważniejszych wydarzeń w Europie. To miej-

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa i Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego zorganizowały wspólne stoisko informacyjno-promocyjne, na którym można było uzyskać informacje dotyczące m. in.: Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, polityki wsparcia rolnictwa, polskich produktów regionalnych i tradycyjnych, rolnictwa ekologicznego, krajowych systemów jakości, Programu „Poznaj Dobrą Żywność” oraz targów rolno-spożywczych organizowanych

W uroczystym otwarciu Międzynarodowych Targów Rolniczych POLAGRA – PREMIERY uczestniczył wiceminister Ryszard Kamiński

sce spotkań biznesowych, źródło nowych ofert oraz platforma komunikacji i wymiany doświadczeń. Dla klientów biznesowych targi

ni. Po raz pierwszy przyznano także nagrodę Eco Prize Grupy MTP, która docenia ekologiczne rozwiązania w rolnictwie.

mujących się hodowlą roślin, jak i podmiotów oferujących maszyny i urządzenia rolnicze. Wyróżnione zostały także innowacyjne aplikacje usprawniające pracę na roli.

POLAGRA – PREMIERY 2020 charakteryzowała się bogatym programem merytorycznym. W ramach Dnia Agronoma odbyła się konferencja o innowacyjnym rolnictwie, która zgromadziła ponad 500 uczestników. W ramach Dnia Zootechniki odbyły się wykłady przeznaczone dla hodowców zwierząt oraz szkolenia z nowych funkcjonalności portalu IRZPlus, prowadzone przez pracowników Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Targi, oprócz wystawy nowoczesnego sprzętu rolniczego, były również okazją do dyskusji na temat kierunków działalności rolniczej,

Targi POLAGRA – PREMIERY to największe halowe targi rolnicze w naszym kraju i jedno z ważniejszych wydarzeń w Europie

POLAGRA – PREMIERY oznaczają możliwość skompletowania wiedzy na temat najnowszych maszyn, urządzeń oraz usług dla rolnictwa. Targi to również źródło inspiracji oraz miejsce spotkań ze specjalistami z branży rolniczej.

W 2020 r. ekspozycja targów POLAGRA – PREMIERY objęła 7 pawilonów o powierzchni blisko 50 tys. m². Przez trzy dni trwania targów ekspozycję odwiedziło blisko 30 tys. osób. Na targach zaprezentowano ok. 400 marek oraz 150 absolutnych nowości produktowych, które miały swoją premierę podczas tego wydarzenia. W konkursie organizowanym przez targi nagrodzono produkty wyróżniające się innowacyjnością i wytwarzane w oparciu o autorskie rozwiązania. Przyznano 37 Złotych Medali Grupy MTP w dwóch kategoriach: maszyny, urządzenia, aplikacje i produkty dla rolnictwa oraz rośliny uprawne. Za najbardziej innowacyjny projekt sąd konkursowy uznał maszynę do zbierania kamie-

Przez trzy dni trwania targów ekspozycję odwiedziło blisko 30 tys. osób

Wiceminister Ryszard Kamiński, w towarzystwie prof. Grzegorza Skrzypczaka, przewodniczącego kapituły konkursowej Złote Medale MTP, wręczył nagrody za najbardziej nowoczesne rozwiązania w rolnictwie zaprezentowane podczas tegorocznych targów. Statuetki powędrowały zarówno do firm zaj-

m.in. podczas debaty pt. „Szanse rozwojowe małych gospodarstw” z udziałem wiceministra Ryszarda Kamińskiego.

Departament Promocji i Jakości Żywności

MRiRW

☎ 22 623 16 32

Zdjęcia: MTP

Polski minister o bezpieczeństwie żywnościowym

Minister Jan Krzysztof Ardanowski 10 i 11 lutego 2020 r. przebywał w Rzymie, gdzie uczestniczył w 43. Sesji Rady Zarządzającej Międzynarodowego Funduszu Rozwoju Rolnictwa IFAD (IFAD – International Fund for Agricultural Development) oraz spotkał się z prezydentem IFAD i dyrektorem generalnym FAO, a także z minister polityki rolnej, żywnościowej, leśnictwa i turystyki Republiki Włoskiej.

Tematem przewodnim sesji było „Inwestowanie w zrównoważone systemy żywnościowe w celu eliminacji głodu w 2030 r. – rola IFAD w realizacji celów zrównoważonego rozwoju”. Podczas spotkania omawiane były również kwestie programowe i budżetowe.

Poniżej prezentujemy treść wystąpienia ministra Jana Krzysztofa Ardanowskiego.

Szanowni Państwo!

Ogromnie cieszę się z faktu, że po raz pierwszy przemawiam do Państwa jako reprezentant państwa członkowskiego IFAD. Polska pragnie włączyć się w wysiłki IFAD podejmowane w celu sprostania globalnym wyzwaniom sektora rolnego i żywnościowego. Odnosząc się do tematu niniejszej debaty chciałbym zwrócić uwagę na poniższe zagadnienia.

Jednym z najważniejszych w XXI wieku wyzwań globalnych jest zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego. Zostało to odzwierciedlone zarówno w Agendzie Zrównoważonego Rozwoju 2030 ONZ, strategiach Unii Europejskiej, jak i strategiach krajowych. W dokumentach podkreślamy konieczność eliminacji głodu i poprawy stanu wyżywienia osób najbardziej narażonych, gdziekolwiek na świecie takie zjawiska występują, oraz potrzebę walki z podstawowymi przy-

czynami konfliktów, takimi jak nierówności, zmiana klimatu czy deficyt zasobów.

Niestety, wyzwania stojące przed nami w kontekście realizacji celów zrównoważonego rozwoju, w tym celu 2. – „zero głodu”, są aktualnie bardzo duże. Za sprawą wzrostu światowych cen żywności tylko w latach 2015-2018 liczba osób niedożywionych na świecie wzrosła o 35 mln do poziomu 820 mln w 2018 r., zwłaszcza w krajach uzależnionych od importu żywności. Z drugiej strony, prognozowany szybki wzrost ludności świata – przekroczenie 9 mld do 2050 r. – może zaowocować zwiększoną konkurencją o dostęp do ograniczonych zasobów takich jak woda, energia i zasoby naturalne.

Likwidacja głodu i ubóstwa do 2030 r. nie będzie możliwa bez zmian w zakresie produkcji, dystrybucji i konsumpcji żywności. Konieczna jest ewolucja w kierunku zrównoważonych systemów żywnościowych, które będą wydajniejsze i bardziej odporne na zmiany klimatu. Aby tego dokonać, konieczne jest wyasygnowanie przez kraje odpowiedniego wsparcia finansowego dla rolników, natomiast kraje, które nie mają środków, aby samodzielnie przeprowadzić takie zmiany, powinny uzyskać pomoc. Według szacunków FAO, aby wyeliminować głód w ciągu najbliższych 15 lat, niezbędne będą dodatkowe inwestycje warte

rocznie 160 dolarów na osobę żyjącą w skrajnym ubóstwie.

Jednak w imieniu Polski, kraju, który bardzo mocno jest związany z poszanowaniem wolności i demokracji, pragnę zwrócić uwagę, że jakkolwiek pomoc oferowana krajom dotkniętym ubóstwem nie może być uzależniona od przyjmowania jakiegokolwiek ideologii. Zmuszanie krajów afrykańskich do ideologii gender, aborcji, sterylizacji czy eutanazji i uzależnienie od przyjęcia tych niemieszczących się w tamtejszej tradycji chorych i nieakceptowanych zachowań, musi spotkać się ze zdecydowanym sprzeciwem.

Wspieranie procesu przechodzenia na zrównoważone systemy żywnościowe dotyczy wszystkich wzajemnie powiązanych działań w zakresie produkcji, przetworzenia, transportu, przechowywania i konsumpcji oraz obrotu żywnością. Dostrzegana jest również rola globalnych trendów w konsumpcji, jako czynnika wpływającego na sposób produkcji żywności i rodzaje produkowanej żywności.

Znajomość systemów żywnościowych oraz wewnętrznej interakcji między jego składowymi, a więc łańcuchami dostaw żywności, środowiskami żywnościowymi i zachowaniami konsumentów ma kluczowe znaczenie dla zrozumienia, dlaczego i jak zmienia się sposób oraz stan odżywiania ludności na całym świecie. Takie zrozumienie jest potrzebne, aby określić sposoby interweniowania i stosowania usystematyzowanego podejścia opartego na legislacji oraz standaryzacji.

Ewolucja systemów żywnościowych powinna być powiązana z działaniami na rzecz zwiększenia świadomości społeczeństw nt. zasad zdrowego odżywiania się. Zdrowsze nawyki żywieniowe zmniejszają ryzyko występowania chorób dietozależnych, obniżają koszty opieki zdrowotnej i ograniczają zmniejszenie wydajności pracy w gospodarce.

Systemy żywnościowe wpływają na klimat, nieuchronnie pozostając również pod ich wpływem. Zmiany klimatu będą miały wpływ na dostępność podstawowych

zasobów naturalnych (woda, gleba), co doprowadzi do istotnych zmian w warunkach produkcji żywności i produkcji przemysłowej na niektórych obszarach. Ekstremalne warunki klimatyczne, takie jak powódzie, susze, erozja gleb, pożary i silne wiatry, a także dalsze rozprzestrzenianie się chorób roślin i zwierząt związane z klimatem, już dziś wpływają na produkcję żywności, a wpływ ten będzie się w przyszłości zwiększał.

Trendy oraz wzorce w produkcji i konsumpcji żywności są kolejnym czynnikiem, wpływającym na zmiany klimatu. Istnieje pilna potrzeba, aby systemy żywnościowe w bardziej zrównoważony sposób korzystały z zasobów naturalnych, zachowując ekosystemy, na których się opierają. Nowe wyzwania są silnym argumentem za zachowaniem i rozwojem lokalnych systemów żywnościowych oraz krótkich łańcuchów żywności.

Polska delegacja na 43. Sesji Rady Zarządzającej Międzynarodowego Funduszu Rozwoju Rolnictwa z Prezydentem IFAD Gilbertem F. Houngbo

Zatem podejmując działania związane z tworzeniem zrównoważonych systemów żywnościowych w celu eliminacji głodu na świecie i realizacji powiązanych celów zrównoważonego rozwoju, należy uwzględnić przede wszystkim następujące zagrożenia:

1. Promowanie zasobooszczędnej i odpornej na zmiany klimatu produkcji żywności.
2. Promowanie ograniczania i zapobiegania marnotrawieniu żywności.
3. Promowanie zdrowszego i bardziej zrównoważonego odżywiania.
4. Promowanie lokalnych systemów żywnościowych.
5. Zwalczanie chorób zwierząt i roślin w celu zwiększenia odporności systemu żywnościowego.
6. Samowystarczalność żywnościowa.
7. Rola inwestycji w badania naukowe.

Szczególnie wyrazistego wymiaru w dobie panującego wciąż na świecie głodu i niedożywienia nabiera poszanowanie żywności. 1,2 mld ludzi żyje w skrajnej biedzie, podczas gdy na całym świecie aż 1/3 żywności jest marnowana na różnych etapach jej produkcji i wykorzystania. Przekłada się to na straty rzędu 1,3 mld ton pożywienia każdego roku. W samej Unii Europejskiej na straty idzie 88 mln ton żywności wartej 143 mld euro (w tym w Polsce – ok. 9 mln ton), a średnio każdy Europejczyk co roku marnuje 150-173 kg jedzenia. Przy produkcji marnuje się 32% żywności, 21% w czasie obróbki, a 14% podczas transportu, natomiast na etapie konsumpcji występują straty na poziomie 33%. Marnowanie żywności ma negatywne skutki społeczne, ekonomiczne i ekologiczne. Produkt spożywczy to produkcja, opakowanie, transport, energia i emisja odpadów przemysłowych. Wyrzucona żywność to zmarnowane ogromne ilości wody i energii zużytej do jej produkcji, transportu, przechowywania i przygotowania. Marnowanie żywności wpływa negatywnie na środowisko – 8% emisji gazów cieplarnianych podgrzewa naszą planetę z powodu naszego marnotrawstwa, a na 30% światowej powierzchni upraw produkuje się jedzenie, które i tak jest marnowane. Jednocześnie do wyprodukowania tego zmarnowanego pożywienia zużywa się 25% wody niezbędnej dla całego rolnictwa.

Promowanie konsumpcji odpowiedzialnej społecznie i ograniczanie jej wpływu na środowisko poprzez podejmowanie działań w zakresie przeciwdziałania marnowaniu żywności stało się jednym z priorytetów polityki w Polsce.

18 września 2019 r. weszły w Polsce w życie przepisy w zakresie przeciwdziałania marnowaniu żywności, zgodnie z którymi duże sklepy i hurtownie muszą zawierać umowę z wybraną organizacją pozarządową i nieodpłatnie przekazywać jej żywność.

Od 1 marca 2020 r. nastąpi zaostrezenie przepisów i sprzedawcy będą musieli płacić za każdy kilogram zmarnowanej żywności. Przepisy ustawy nałożyły na sprzedawców żywności, tj. sklepy, hurtownie, obowiązek przeprowadzania kampanii edukacyjno-informacyjnych w zakresie racjonalnego gospodarowania żywnością oraz przeciwdziałania marnowaniu żywności, co najmniej raz w roku, przez co najmniej dwa kolejne tygodnie.

Przepisy ustawy o przeciwdziałaniu marnowaniu żywności będą wprowadzane stopniowo. Na razie dotyczą sklepów powyżej 400 m kw., ale po dwóch latach ten limit ma spaść do 250 m. kw. Prawo obowiązuje tylko

te sklepy, w których przychody ze sprzedaży żywności stanowią co najmniej 50% przychodów ze sprzedaży wszystkich towarów. Sklepy mają pięć miesięcy na podpisanie pierwszej umowy z organizacją pozarządową, która zagospodaruje żywność. Sprzedawcy nie będą mogli jednak oddawać żywności przeterminowanej lub zepsutej, a jedynie produkty nadal nadające się do spożycia, np. z uszkodzonymi opakowaniami lub krótkim terminem ważności. Za niespełnienie tego wymogu będą grozić wysokie kary.

Innym rozwiązaniem, mającym na celu zapobieganie marnotrawieniu żywności w Polsce, jest możliwość odliczenia podatku VAT przez wszystkich darczyńców przekazujących żywność na rzecz organizacji pożytku publicznego, od października 2013 r. Dotyczy to zarówno producentów żywności, ale także dystrybutorów, hurtowników, restauratorów czy firm cateringowych.

Do tej pory przepisy przeciwdziałające marnotrawstwu żywności wprowadzono m.in. we Włoszech, Francji, Czechach i Belgii. Coraz większa liczba państw podejmuje inicjatywy mające na celu uświadamianie społeczeństw w zakresie przyczyn i konsekwencji marnotrawienia żywności, sposobów ograniczania tej negatywnej tendencji oraz propagowania kultury naukowej i obywatelskiej ukierunkowanej na zasady zrównoważonego rozwoju i solidarności. Konsumpcja we współczesnym świecie decyduje o poziomie i jakości życia społeczeństwa, a powinna stać się jednym z elementów socjalizacji człowieka przez akceptację określonych norm i zasad dotyczących konsumpcji odpowiedzialnej społecznie i korzystania z dóbr i usług z poszanowaniem środowiska.

Mam nadzieję, że polskie doświadczenia związane z tworzeniem zrównoważonych systemów żywnościowych, będą dla Państwa inspiracją. Jeszcze raz pragnę podkreślić, że w celu przejścia na zrównoważone systemy żywnościowe konieczna jest szeroka współpraca organizacji międzynarodowych, państw oraz zaangażowanie jak największej liczby podmiotów. IFAD powinien odgrywać istotną rolę w inwestowaniu w zrównoważone systemy żywnościowe, ze względu na wieloletnie doświadczenie – własne i państw członkowskich – w zakresie zwalczania głodu na świecie.

Departament Współpracy Międzynarodowej

MRiRW

☎ 22 623 24 71

Zdjęcie: archiwum MRiRW

ROZMOWY W BRUKSELI

Nowa WPR była przedmiotem dyskusji podczas posiedzenia Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa, w której uczestniczył podsekretarz stanu Ryszard Kamiński (27 stycznia 2020 r.) a także spotkanie ministra Jana Krzysztofa Ardanowskiego w Parlamencie Europejskim (29 stycznia 2020 r.).

Na wstępie posiedzenia Prezydencja chorwacka przedstawiła program prac na najbliższe 6 miesięcy. Do priorytetów prac zaliczyła osiągnięcie postępów w negocjacjach nowej WPR. Szczególny nacisk będzie kładziony na gospodarstwa rodzinne i młodych rolników, zrównoważone zarządzanie środowiskowe, urzeczywistnienie koncepcji biogospodarki oraz inteligentnych wsi. Wskazano również na znaczenie leśnictwa dla przeciwdziałania zmianom klimatu. Zagadnienia dotyczące ochrony konsumentów i bezpieczeństwa żywności będą dyskutowane w kontekście europejskiego zielonego ładu i strategii sektorowej UE „Od pola do stołu”.

Rada przeprowadziła także debatę nt. aspektów rolnych Europejskiego Zielonego Ładu. Rozpoczęła się ona od ogólnego wystąpienia wiceprzewodniczącego Komisji Europejskiej Fransa Timmermansa, który podkreślił ważną rolę obydwu filarów WPR w osiągnięciu celów transformacyjnych ogłoszonych w Europejskim Zielonym Ładzie, jednocześnie zapewniając, w odpowiedzi na obawy społeczności wiejskiej, że transformacja będzie sprawiedliwa i „nikogo nie pominie”. Ministrowie podkreślali, że WPR może realizować ambicje środowiskowe i klimatyczne, jednak jej głównym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego.

Polska pozytywnie oceniła propozycję Komisji nt. Europejskiego Zielonego Ładu i jego strategię dla rolnictwa „Od pola do stołu”. Ramy prawne nowej WPR dobrze wpisują się w realizację Zielonego Ładu, w tym Strategii „Od pola do stołu”. Jednakże, poza WPR, także inne polityki powinny zapewnić, że rolnictwo wnieśli wkład do Zielonego Ładu.

Zasadniczą sprawą dla Polski jest sposób finansowania tych nowych zadań. Zwiększone potrzeby muszą

być uwzględnione w budżecie wieloletnich ram finansowych na WPR. W opinii Polski zwiększa się rozdzźwięk między aktualnymi celami Wspólnej Polityki Rolnej a historycznym kluczem podziału środków na płatności bezpośrednie, co wzmacnia argumentację na rzecz pełnego wyrównania płatności bezpośrednich.

Komisarz Wojciechowski zapewnił, że wdrażanie Europejskiego Zielonego Ładu przewiduje wzięcie pod uwagę wszystkich trzech aspektów zrównoważonego rozwoju: społecznego, ekonomicznego i środowiskowego. Komisarz zgodził się z państwami członkowskimi mówiąc, że odpowiedni budżet WPR jest kluczowy do skutecznego realizowania założeń Europejskiego Zielonego Ładu.

W punkcie dotyczącym rozporządzenia w sprawie przepisów przejściowych WPR, Polska zaapelowała do Prezydencji o jak najszybsze przyjęcie częściowego

Rozmowy w Brukseli były dobrą okazją do spotkania ministra Jana Krzysztofa Ardanowskiego z innym ministrem ds. rolnictwa Januszem Wojciechowskim

podejścia ogólnego, niezależnie od negocjacji w sprawie wieloletnich ram finansowych oraz o niewprowadzenie do projektu rozporządzenia zmian w porównaniu z obowiązującymi przepisami.

W punkcie obrad dotyczącym spraw różnych 16 państw członkowskich UE wraz z Polską przedstawiło wspólną deklarację w sprawie oznakowania mieszanek miodu. Ministrowie w dyskusji wskazali, że dzisiejsze

przepisy dotyczące oznakowania mieszanek miodu pochodzących z różnych krajów nie przekazują konsumentom kompleksowych i wiarygodnych informacji na temat pochodzenia miodu, w szczególności w przypadku mieszanek miodów pochodzących z UE i spoza UE. Takie wiarygodne informacje są szczególnie potrzebne mając na uwadze zróżnicowane wymagania środowiskowe i jakościowe dotyczące miodu produkowanego poza UE oraz zapewnienie równych warunków konkurencji.

Rozmowy w Brukseli na temat konieczności wyrównania dopłat bezpośrednich dla polskich rolników w nowej perspektywie finansowej były kontynuowane przez ministra Jana Krzysztofa Ardanowskiego, który odbył szereg spotkań i dyskusji w Parlamencie Europejskim.

W trakcie spotkania z przewodniczącym Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi Parlamentu Europejskiego Norbertem Linsem minister Ardanowski zaapelował o poparcie większego budżetu na rolnictwo niż zaproponowała Komisja Europejska, gdyż bez zwiększenia środków na budżet WPR cele Europejskiego Zielonego Ładu, w tym działania na rzecz środowiska i klimatu nie zostaną zrealizowane.

Minister zwrócił uwagę, że w propozycji Komisji Europejskiej na okres 2021-2027 płatności bezpośrednie w UE są nadal bardzo zróżnicowane. Zdaniem Polski nie ma merytorycznego ani politycznego uzasadnienia dla utrzymywania kopert płatności bezpośrednich dla państw członkowskich opartych na parametrach z okresów historycznych, takich jak plon referencyjny czy obsada bydła.

Przewodniczący zgodził się z ministrem Ardanowskim, że trudno będzie pogodzić zwiększone ambicje klimatyczne z mniejszą ilością pieniędzy w budżecie. Jednocześnie podkreślił również ważną rolę drugiego filaru WPR w realizowaniu działań na obszarach wiejskich.

Podczas spotkania z przewodniczącym Komisji Budżetu Parlamentu Europejskiego Johanem Van Overtveldtem minister Jan Krzysztof Ardanowski zwrócił uwagę na duże oczekiwania rolnictwa co do budżetu po 2020 r. ze względu na przyszłe cele żywienia, jakie spoczywają na rolnikach oraz dodatkowe wymagania zdefiniowane dla sektora rolnego w strategii zielonego Ładu.

Przewodniczący Van Overtveldt powiedział, że ważna rola sektora rolnego w wyżywieniu, utrzymaniu ży-

wotności obszarów wiejskich oraz środowiska nie jest kwestionowana i odpowiednie działania muszą być podejmowane.

Minister Ardanowski spotkał się też z polskimi posłami do Parlamentu Europejskiego. Przedstawił stanowisko Polski w zakresie przyszłej Wspólnej Polityki Rolnej, jej finansowania oraz nowych wyzwań. Najwięcej uwagi poświęcił argumentom na rzecz wyrównania dopłat bezpośrednich w tej perspektywie finansowej. W dyskusji podkreślano również potrzebę zwiększenia środków na badania rolnicze w budżecie UE oraz lepszy sposób ich podziału.

Minister Ardanowski spotkał się także z komisarzem Januszem Wojciechowskim. Przedstawił aktualne pro-

Podczas spotkania z przewodniczącym Komisji Budżetu Parlamentu Europejskiego Johanem Van Overtveldtem minister Jan Krzysztof Ardanowski zwrócił uwagę na duże oczekiwania rolnictwa, co do budżetu po 2020 r.

blemy rolnictwa w Polsce związane z ASF oraz anomaliami pogodowymi, które zagrażają produkcji rolniczej. Zaapelował o elastyczne podejście Komisji do ułatwienia rozpoczęcia prac polowych.

Komisarz Wojciechowski interesował się zaawansowaniem prac w Polsce dotyczących wdrożenia przyszłej, zmienionej Wspólnej Polityki Rolnej. W zakresie zadań przyszłej WPR i jej finansowania była duża zgodność w prezentowanych stanowiskach ministra Ardanowskiego oraz komisarza ds. rolnych J. Wojciechowskiego.

ZIELONY TYDZIEŃ W BERLINIE

W dniach 16-18 stycznia minister rolnictwa Jan Krzysztof Ardanowski przebywał w Berlinie, gdzie uczestniczył w 12. Konferencji Ministrów Rolnictwa oraz w 85. Międzynarodowych Targach Rolno-Spożywczych „Zielony Tydzień”.

W trakcie uroczystości otwarcia „Zielonego Tygodnia” minister rolnictwa i rozwoju wsi Jan Krzysztof Ardanowski podkreślił znaczenie obecności Polski na Targach, wskazując, że Polska jest znaczącym w świecie i w Europie producentem żywności. Uroczystość otwarcia była również okazją do rozmów kularowych, przede wszystkim na temat budżetu na Wspólną Politykę Rolną po 2020 r. oraz kwestii wyrównania płatności bezpośrednich.

Podczas „Zielonego Tygodnia” polscy wystawcy zabrali odwiedzających berlińskie targi w kulinarną podróż po różnych regionach naszego kraju. Nasze stoiska dawały możliwość poznania szerokiej gamy regionalnych i lokalnych specjałów o najwyższych walorach jakościowych i smakowych.

Polskie wystąpienie narodowe podczas tegorocznej edycji targów „Zielony Tydzień” obejmowało ponad 250 m² powierzchni wystawienniczej. Podobnie jak w latach poprzednich nasza prezentacja odbywała się pod hasłem Polska smakuje. Bogatą ofertę regionalną zaprezentowały urzędy marszałkowskie, producenci indywidualni, a także Organizacja Producentów Ryb Jesiotrowatych. Na stoisku narodowym zorganizowanym przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa we współpracy z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi prezentowane były m.in. produkty najwyższej jakości z oznaczeniami geograficznymi, ekologiczne i wyróżnione znakiem Dobry Żywność. Prezentację specjalności regionalnych, ekologicznych oraz artykułów luksusowych, m. in.: przetworów z warzyw i owoców, wyrobów z gęsi, szynki, kiełbasy, dziczyzny, a także serów owczych i kozich, kawioru z jesiota, różnego rodzaju wyrobów cukierniczych czy też piw uzupełniała strefa pokazów kulinarnych. Pokazy i degustacje tradycyjnych polskich potraw, prowadzone przez szefa kuchni Łukasza Konika każdego dnia targów przyciągały zwiedzających na polskie stoisko.

Otwierając polskie stoisko minister Jan Krzysztof Ardanowski powiedział, że nasz kraj ma duży potencjał rozwoju rolnictwa i zapewnił, że rolnicy są sojusznikami i obrońcami przyrody, chcą realizować nowe zadania w zakresie zazieleniania, ochrony gleb i klimatu, ale nie mogą robić tego bez wynagrodzenia.

Polskie stoisko odwiedził m.in. Komisarz ds. Rolnictwa UE Janusz Wojciechowski, z którym minister Ardanowski omawiał kwestie dotyczące budżetu Wspólnej Polityki Rolnej w kontekście wyrównywania płatności oraz w świetle pojawiających się nowych wyzwań środowiskowych i klimatycznych.

Uczestnictwo w targach „Zielony Tydzień” w Berlinie było dla ministrów dobrą okazją do spotkań i rozmów na temat współpracy, zasad handlu i przyszłości Wspólnej Polityki Rolnej w nowej perspektywie finansowej.

Uroczyste otwarcie polskiego stoiska na targach „Zielony Tydzień” przez unijnego komisarza Janusza Wojciechowskiego i ministra Jana Krzysztofa Ardanowskiego

Minister Ardanowski rozmawiał na te tematy m. in. z Jennie Nilsson – ministrem ds. wsi Szwecji, Makisem Vouridisem – ministrem rolnictwa Grecji, Carolą Schouten – wicepremier, ministrem rolnictwa Królestwa Niderlandów oraz Joachimem Rukwiedem – prezesem Związku Rolników Niemieckich (DBV).

■ Global Forum for Food and Agriculture (GFFA)

Podczas targów „Zielony Tydzień” tradycyjnie już organizowany jest szczyt ministrów rolnictwa Global Forum for Food and Agriculture (GFFA). Jest to między-

dowe forum poświęcone kwestiom polityki rolno-spożywczej, którego punktem kulminacyjnym jest nieformalna konferencja ministrów rolnictwa. Hasłem przewodnim tegorocznego 12. Światowego Forum Żywności i Rolnictwa było: Żywność dla wszystkich! Handel na rzecz bezpiecznej, urozmaiconej i zrównoważonej żywności. W tym roku uczestniczyło w nim 71 ministrów rolnictwa z całego świata, a także przedstawiciele wysokiego szczebla organizacji międzynarodowych. Wśród uczestników był również minister rolnictwa i rozwoju wsi Jan Krzysztof Ardanowski.

W opinii ministra Ardanowskiego to jedna z najważniejszych konferencji w ciągu roku, gdzie są dyskutowane światowe trendy zmian w rolnictwie. W swojej wypowiedzi podczas Forum minister mówił, że handel, jak krwioobieg, jest potrzebny do zapewnienia żywności ludziom żyjącym w różnych krajach świata, ale potrzebny jest handel sprawiedliwy. Są kraje mające dobre warunki do produkcji żywności, gdzie jest jej wystarczająca ilość, i są kraje, gdzie żywności brakuje. Na świecie około 2,5 mld ludzi cierpi z powodu głodu lub niedożywienia. Przewiduje się, że do roku 2050 liczba ludności na kuli ziemskiej wzrośnie jeszcze o ok. 2 mld, które trzeba będzie wyżywić.

Minister Ardanowski zaznaczył, że pojedyncze kraje nie poradzą sobie z globalnymi wyzwaniami w rolnictwie.

Stwierdził, że naszym celem jest inteligentne, wydajne i zrównoważone wykorzystanie zasobów na całym świecie, a tym samym zwiększenie wydajności rolnictwa w sposób zrównoważony – dodając, że kraje o dobrych warunkach do rozwoju rolnictwa, mają obowiązek myśleć o wyżywieniu całego świata, a nie tylko swoich obywateli. – *Myślenie o zapewnieniu żywności dla całego świata musi być imperatywem dla organizacji międzynarodowych. Tylko wspólnymi siłami możemy zapewnić rozwój całej ludzkości na najbliższe pokolenia* – podkreślił minister Ardanowski.

Zapewnienie globalnego bezpieczeństwa żywnościowego to koniec głodu, co podkreślali podczas konferencji ministrowie rolnictwa. Zamierzają oni współpracować ze sobą w celu znalezienia rozwiązań dla sektora rolnego, aby zapewnić globalne bezpieczeństwo żywnościowe i zrealizować prawo do odpowiedniej żywno-

ści na poziomie globalnym. W ten sposób chcą przyczynić się do realizacji celów zrównoważonego rozwoju. Na zakończenie konferencji uczestniczących w nim 71 ministrów wystosowało wspólny oficjalny Komunikat, podsumowujący dyskusję i podjęte zobowiązania.

Republika Federalna Niemiec jest najważniejszym partnerem handlowym Polski oraz liderem wśród krajów UE, do których Polska eksportuje i z których importuje produkty rolno-spożywcze. Eksport w okresie 10 miesięcy ub. r. wyniósł ok. 6215 mln euro, co oznacza wzrost o 4,7% w stosunku do roku 2018. Spośród produktów żywnościowych na rynek niemiecki sprzedajemy najwięcej: ryb przetworzonych, produktów z mięsa drobiowego, pieczywa, ciast, czekolady i innych wyrobów zawierających kakao, przetworów mlecznych, soków owocowych, ziarna kukurydzy oraz owoców i orzechów.

Podczas targów „Zielony Tydzień” tradycyjnie już organizowany jest szczyt ministrów rolnictwa Global Forum for Food and Agriculture (GFFA)

W tym roku na targach Zielony Tydzień prezentowało się ponad 1800 wystawców z całego świata. Odbyło się ok. 300 imprez specjalistycznych, konferencji, sympozjów, seminariów i forów dyskusyjnych. Podczas tych wydarzeń przedstawiciele przemysłu spożywczego, sprzedaży hurtowej i detalicznej oraz gastronomii, importerzy produktów rolnych, specjaliści ze wszystkich dziedzin rolnictwa, leśnictwa i przemysłu rybnego oraz ogrodnictwa, eksperci z polityki i administracji dyskutowali na temat problemów dotyczących rolnictwa. Krajem partnerskim tegorocznej edycji targów była Chorwacja. Kraj ten zaprezentował swoją ofertę rolno-spożywczą oraz kulinarne atrakcje pod hasłem „Kultura rolnictwa”.

Departament Współpracy Międzynarodowej MRiRW

☎ 22 623 24 71

Zdjęcia: archiwum MRiRW

Do ARiMR po dotację na inwestycje w przetwórstwo

Od 27 lutego do 27 marca 2020 r. oddziały regionalne ARiMR będą przyjmować wnioski o wsparcie finansowe dla firm z branży przetwórstwa produktów rolnych lub zajmujących się ich sprzedażą hurtową. W tym naborze preferowane będą inwestycje w zakresie produkcji paszy dla zwierząt gospodarskich z surowców niemodyfikowanych genetycznie.

O pomoc w ramach Wsparcia inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi i ich rozwój finansowanego z PROW 2014-2020 mogą ubiegać się mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa działające w sektorze przetwórstwa lub handlu hurtowego produktami rolnymi, jeżeli wykonują działalność gospodarczą w zakresie przetwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych.

Wysokość dofinansowania, jakie można otrzymać w całym okresie realizacji PROW 2014-2020, zależy od tego, kim jest beneficjent. Gdy jest nim przedsiębiorstwo zajmujące się przetwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu produktów rolnych, wysokość wsparcia wyniesie do 10 mln zł. Natomiast, jeżeli o pomoc ubiega się przedsiębiorstwo, które jest związkiem grup producentów rolnych lub zrzeszeniem organizacji producentów, wówczas może liczyć maksymalnie na 15 mln zł. Minimalna wysokość wsparcia wynosi natomiast 100 tys. zł.

Pieniądze są wypłacane w formie refundacji do 50 proc. kosztów kwalifikowanych poniesionych na realizację inwestycji. Dotację można otrzymać m.in. na budowę lub modernizację budynków wyko-

rzystywanych do prowadzonej działalności; zakup (wraz z instalacją) lub leasing zakończony przeniesieniem prawa własności maszyn lub urządzeń; zakup aparatury pomiarowej, kontrolnej oraz sprzętu do sterowania procesem produkcji.

W rozpoczętym naborze wniosków w ramach „Wsparcia inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych...” preferowane będą inwestycje w zakresie produkcji paszy dla zwierząt gospodarskich z surowców niemodyfikowanych genetycznie

W ramach jednego naboru można złożyć jeden wniosek dotyczący danego przedsiębiorstwa albo jego wyodrębnionej organizacyjnie części. Wszystkie wnioski zostaną poddane ocenie punktowej. Najwięcej punktów będzie można otrzymać za realizację inwestycji związanych

z produkcją pasz z surowców wolnych od GMO.

Na podstawie liczby otrzymanych punktów zostanie przygotowana lista określająca kolejność przystępowania do wsparcia. ARiMR, nie później niż 90 dni od dnia upływu terminu składania wniosków, poda do publicznej wiadomości na swoim portalu internetowym informację o kolejności przystępowania do pomocy w województwie mazowieckim i łącznie w pozostałych województwach. W przypadku pozytywnego wyniku oceny merytorycznej wnio-

sku Agencja zawiera z beneficjentem umowę o przyznaniu pomocy, a dotacja jest przekazywana na jego rachunek bankowy.

Biuro Prasowe ARiMR

☎ 22 318 40 90

Zdjęcie: muph-stock.adobe.com

Do 250 tys. zł premii na rozpoczęcie pozarolniczej działalności

na obszarach wiejskich objętych ASF

Od 28 lutego do 28 marca 2020 r. można składać w oddziałach regionalnych ARiMR wnioski o przyznanie pomocy na rozpoczęcie działalności pozarolniczej finansowanej z PROW 2014-2020. Ten nabór przeznaczony jest dla tych rolniczych rodzin, które na terenach wiejskich objętych ASF prowadzą chów lub hodowlę trzody chlewnej i chcą z niej zrezygnować.

○ premię może ubiegać się rolnik, małżonek rolnika lub domownik, który m.in. podlega ubezpieczeniu w KRUS w pełnym zakresie nieprzerwanie co najmniej od 12 miesięcy poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie pomocy. Ponadto rolnik musi mieć przyznaną jednolitą płatność obszarową do użytków rolnych wchodzących w skład gospodarstwa za 2019 r., a jeżeli jej nie otrzymał, musi mieć przyznaną taką płatność za 2020 r. W tym drugim przypadku dokument potwierdzający przyznanie jednolitej płatności obszarowej za 2020 r. można dostarczyć na etapie składania wniosku o wypłatę premii.

Od ubiegłego roku o pomoc z tego działania PROW 2014-2020 mogą ubiegać się również te osoby, które przez 24 miesiące poprzedzające złożenie wniosku miały zawieszoną lub zakończoną pozarolniczą działalność gospodarczą oraz te, które swój biznes na wsi już prowadzą i chcą go rozszerzyć o nowy rodzaj działalności.

Katalog działalności gospodarczych objętych wsparciem jest szeroki i obejmuje usługi, produkcję

W przypadku utworzenia jednego miejsca pracy można liczyć na otrzymanie bezzwrotnej premii w wysokości 150 tys. zł, przy dwóch nowych miejscach pracy premia wzrasta do 200 tys. zł, a przy trzech do 250 tys. zł.

Premia na rozpoczęcie działalności pozarolniczej jest wypłacana w dwóch ratach. Pierwszą (80 proc.) rolnik otrzyma, gdy spełnieni

Katalog działalności gospodarczych objętych wsparciem jest szeroki i obejmuje usługi, produkcję czy sprzedaż różnych produktów niezwiązanych z rolnictwem

czy sprzedaż różnych produktów niezwiązanych z rolnictwem.

Wysokość pomocy zależy od liczby nowo utworzonych miejsc pracy.

warunki określone w wydanej decyzji o przyznaniu pomocy, a będzie miał na to 9 miesięcy (liczone od dnia doręczenia decyzji). Pozo-

stałe 20 proc. premii wpłynie na jego konto po rozliczeniu realizacji biznesplanu. Na złożenie wniosku o płatność drugiej raty pomocy przewidziano maksymalnie dwa lata (liczone od dnia wypłaty pierwszej części premii) i nie później niż do 31 sierpnia 2023 r.

Co ważne: 70 proc. kwoty premii musi być wydane na inwestycje w środki trwałe, czyli np. zakup maszyn i urządzeń, środków transportu czy wyposażenia. Pozostałe 30 proc. można przeznaczyć na wydatki bieżące związane z rozpoczęciem działalności. Beneficjent po zareje-

strowaniu działalności gospodarczej może pozostać w KRUS do dnia złożenia wniosku o wypłatę drugiej raty premii.

Biuro Prasowe ARiMR

☎ 22 318 40 90

Zdjęcie: ©Pantherstock/ Photogenica

Restrukturyzacja małych gospodarstw na obszarach ASF

Od 28 lutego do 28 marca 2020 r. rolnicy prowadzący gospodarstwa na terenach objętych afrykańskim pomorem świń, którzy planują zrezygnować z hodowli trzody chlewnej, mogą składać w oddziałach regionalnych ARiMR wnioski o przyznanie pomocy finansowej na *Restrukturyzację małych gospodarstw*. Wsparcie finansowane jest z PROW 2014-2020.

niczej czy założenie sadów i plantacji wieloletnich.

Każdy wniosek jest punktowany. Pomoc jest przyznawana jeżeli wnioskodawca uzyskał minimum 8 punktów. A te można otrzymać m.in. za: średnią roczną liczbę świń

premię może wystąpić rolnik posiadający gospodarstwo o areale powyżej 1 ha i wielkości ekonomicznej mniejszej niż 13 tys. euro. Kolejny warunek to wcześniejsze niekorzystanie z rekompensaty za nieutrzymanie świń, z dotacji dla młodego rolnika, dofinansowania na modernizację gospodarstwa czy na założenie firmy na wsi. Rolnik nie musi być objęty ubezpieczeniem KRUS. Wystarczy, że co najmniej 25 proc. całego swojego dochodu będzie uzyskiwał z produkcji rolniczej: roślinnej lub zwierzęcej, oprócz chowu i hodowli ryb. Oznacza to, że o premię można się starać pracując na etacie czy prowadząc własną firmę.

Na restrukturyzację małego gospodarstwa można otrzymać 60 tys. zł premii wypłacanej w dwóch ratach. Najpierw jest to 48 tys. zł, a po realizacji założeń biznesplanu – 12 tys. zł. Dotację można przeznaczyć na wydatki dotyczą-

Na restrukturyzację małego gospodarstwa można otrzymać 60 tys. zł premii. 80 proc. kwoty pomocy trzeba wydać na inwestycje w środki trwałe, np. zakup nowych maszyn i urządzeń, czy założenie sadów i plantacji wieloletnich

ce działalności rolniczej w gospodarstwie lub przygotowanie do sprzedaży produktów rolnych w nim wytworzonych. 80 proc. kwoty pomocy trzeba jednak wydać na inwestycje w środki trwałe, np. zakup wyłącznie nowych maszyn i urządzeń, na budowę lub remont budynków służących produkcji rol-

utrzymywanych dotąd w gospodarstwie (do 5 pkt), rodzaj planowanej produkcji (do 3 pkt), kompleksowość biznesplanu (do 7 pkt), docelową wielkość ekonomiczną gospodarstwa (do 5 pkt).

Biuro Prasowe ARiMR

☎ 22 318 40 90

Zdjęcie: fotolia

Zabezpiecz gospodarstwo przed suszą, złóż wniosek o dotację

Od 21 lutego do 20 kwietnia 2020 r. rolnicy, którzy chcą zabezpieczyć swoje uprawy przed skutkami suszy, mogą ubiegać się w ARiMR o dotację na inwestycje w nawadnianie gospodarstwa rolnego.

O pomoc, która realizowana jest w ramach działania *Modernizacja gospodarstw rolnych* z PROW 2014-2020, może wystąpić rolnik posiadający gospodarstwo o powierzchni co najmniej 1 ha i nie większe niż 300 ha. Wnioskodawca powinien zarabiać na produkcji zwierzęcej lub roślinnej, o czym ma świadczyć przychód w wysokości co najmniej 5 tys. zł, odnotowany w okresie 12 miesięcy wstecz od momentu złożenia wniosku. Konieczna jest także obecność w krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności. Co istotne, przyznanie pomocy nie jest uzależnione od wielkości ekonomicznej gospodarstwa. Nie trzeba również wykazywać wzrostu wartości dodanej brutto.

Wsparciem z ARiMR mogą zostać objęte trzy kategorie inwestycji:

- ulepszające już istniejące instalacje nawadniające;
- powiększające obszar nawadniania;
- jednocześnie powiększające obszar nawadniania oraz ulepszające już istniejące instalacje.

Ubiegając się o dotację na nawad-

nianie należy: w przypadku ulepszenia istniejących instalacji – doprowadzić do oszczędności wody na poziomie co najmniej 10 proc.; w przypadku powiększenia obszaru nawadniania – wykazać brak znaczącego negatywnego oddziaływania inwestycji na środowisko; w przypadku inwestycji wpływających na jednolite części wód powierzchniowych lub podziemnych, których stan ze względu na ilość wody został w planie gospodarowania wodami w dorzeczu określony jako mniej niż dobry – wykazać faktyczną (efektywną) oszczędność wody. Stąd też każda z inwestycji w nawadnianie musi mieć zainstalowane urządzenie do pomiaru zużycia wody.

Pomoc finansowa na jednego beneficjenta i jedno gospodarstwo wynosi maksymalnie 100 tys. zł, przy czym refundacji podlega 50 proc. kosztów poniesionych na re-

alizację inwestycji (60 proc. w przypadku młodego rolnika). Minimalny poziom kosztów inwestycji musi być wyższy niż 15 tys. zł. Obowiązuje brak podziału inwestycji na etapy – złożenie wniosku o płatność końcową powinno nastąpić przed upływem 24 miesięcy od dnia zawarcia umowy o przyznaniu pomocy, lecz nie później niż do 30 czerwca 2023 r.

Rolnicy mogą sfinansować z tego programu m.in. budowę studni i zbiorników; zakup maszyn i urządzeń do poboru, magazynowania, uzdatniania, odzyskiwania lub rozprowadzania wody, instalacji nawadniających i systemów do sterowania nawadnianiem. Wnioski przyjmują oddziały regionalne ARiMR, można je także składać za pośrednictwem biur powiatowych.

Biuro Prasowe ARiMR

☎ 22 318 40 90

Zdjęcie: fotolia

Do 20 kwietnia br. rolnicy, którzy chcą zabezpieczyć swoje uprawy przed skutkami suszy, mogą ubiegać się w ARiMR o dotację na inwestycje w nawadnianie gospodarstwa rolnego

Polska smakuje

w Europie i na świecie

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa jest główną instytucją wdrażającą instrumenty polityki promocji w sektorze rolno-żywnościowym. Udziela wszechstronnego wsparcia polskim przedsiębiorcom w produkcji, eksporcie oraz w promocji produktów rolno-spożywczych w kraju i na rynkach zagranicznych. Znakiem rozpoznawczym KOWR jest hasło: „Polska smakuje”.

Polska jest krajem bogatym pod względem różnorodności biologicznej oraz tradycji historycznych i kulturowych. Można ją nazwać zielonym sercem Europy ze względu na rozległe, zielone, nieskażone połacie ziemi pokryte uprawami rolnymi i lasami. W takim naturalnym środowisku polskie rolnictwo wytwarza wiele wyjątkowych i unikalnych produktów spożywczych rozpoznawalnych na całym świecie. Są one produkowane z naturalnych składników i spełniają najwyższe standardy bezpieczeństwa i jakości Unii Europejskiej. Mają one również świetny smak dzięki wyjątkowym metodom produkcji łączącym w sobie tradycyjne przepisy kulinarne, nowoczesny park maszynowy oraz wysiłki innowacyjne, podejmowane przez sektor spożywczy w celu spełnienia oczekiwań i fantazji smakowych współczesnych konsumentów w Polsce i na świecie.

W 2019 r. Polska wyeksportowała produkty rolno-spożywcze za kwotę 31,4 mld euro. Było to o 5,8% więcej niż w 2018 r. i ponad sześciokrotnie więcej niż w roku akcesji Polski do UE. Głównym partnerem handlowym Polski jest Unia Europejska. W roku ubiegłym do krajów UE sprzedaliśmy produkty rolno-spożywcze o wartości 25,6 mld euro, co stanowiło 81% całego eksportu rolno-spożywczego.

Głównymi unijnymi odbiorcami polskiej żywności były: Niemcy, Wielka Brytania, Holandia, Włochy, Francja oraz Czechy. Polska jest obecnie w pierwszej dziesiątce unijnych eksporterów żywności.

Do krajów spoza Unii Europejskiej wyeksportowaliśmy produkty

i skutecznie prowadzonym działaniom promocyjnym, na rynku krajowym i rynkach zagranicznych. Główną instytucją wdrażającą instrumenty polityki promocji w sektorze rolno-żywnościowym jest Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa – działająca od 1 września 2017 r. rządowa agencja wykonawcza powstała z połączenia Agencji Rynku Rolnego i Agencji Nieruchomości Rolnych. Misją KOWR jest udzielanie wszechstronnego wsparcia polskim przedsiębiorcom w produkcji, eksporcie oraz w promocji produktów rolno-

Polskie stoisko na targach „Zielony Tydzień” w Berlinie

o wartości 5,9 mld euro. Głównymi odbiorcami naszych produktów były: Ukraina, Federacja Rosyjska i Stany Zjednoczone oraz Arabia Saudyjska, Białoruś i Izrael a także Chiny, Norwegia i Wietnam.

Sukces polskiego rolnictwa, przetwórstwa i handlu w dużej mierze jest możliwy dzięki systematycznie

-spożywczych w kraju i na rynkach zagranicznych.

Działania podejmowane przez KOWR mają na celu budowanie silnej marki polskich produktów żywnościowych w kraju i na świecie. Znakiem rozpoznawczym jest hasło: „Polska smakuje” („Poland tastes good” „Polen schmeckt”).

W ramach swoich zadań promocyjnych KOWR organizuje m. in.: misje gospodarcze oraz stoiska narodowe na zagranicznych targach spożywczych. Polscy przedsiębiorcy mają możliwość zaprezentowania swojej oferty produktowej nie tylko w krajach unijnych, ale również na tzw. rynkach perspektywicznych, na których polskie produkty rolno-spożywcze dopiero się pojawiają. Otrzymują oni także pomoc w kwestiach organizacji wizyt w punktach handlowych oraz spotkań biznesowych z zagranicznymi kontrahentami. W zeszłym roku KOWR wziął udział wraz z polskimi przedsiębiorcami w największych targach rolno-spożywczych w 17 krajach na świecie, głównie azjatyckich.

W 2020 roku będziemy uczestniczyć łącznie w 26 imprezach wystawienniczych w 22 krajach, przede wszystkim w Azji oraz w Europie. 2020 rok rozpoczęliśmy udziałem w największych targach rolno-spożywczych w Niemczech takich jak: International Green Week Berlin „Grüne Woche” oraz „ISM Cologne” w Kolonii i „Biofach” w Norymberdze. Następnie polską ofertę eksportową będzie można podziwiać m.in. na targach GULFOOD w Zjednoczonych Emiratach Arabskich oraz podczas targów w Japonii, Singapurze, Chinach, Korei Południowej, Tajlandii, Wietnamie, Indiach, Indonezji, Izraelu i Arabii Saudyjskiej, a także w Czechach, Holandii, Słowacji, Białorusi i Francji. W nadchodzącym roku polskie stoiska narodowe po raz pierwszy pojawią się również na targach w Serbii, Rumunii oraz Szwecji.

Już teraz KOWR zaprasza zarówno producentów, jak i indywidualnych gości chcących zapoznać się z najnowszymi światowymi trendami w produkcji i żywności. Polscy wystawcy będą prezentowali wysokiej jakości żywność produkowaną z naturalnych surowców oraz

Narodowe stoisko na targach IFE w Londynie

z wykorzystaniem nowoczesnych technologii.

KOWR jest również inicjatorem oraz organizatorem przyjazdowych misji gospodarczych zagranicznych importerów do Polski. Aranżuje spotkania biznesowe z potencjalnymi polskimi kontrahentami. Podczas różnego rodzaju wydarzeń, w ramach promocji polskiej żywności i tradycji kulinarnej, organizuje także pokazy kulinarne.

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa chętnie nawiąże kontakty z podmiotami zainteresowanymi współpracą z polskim sektorem rolno-spożywczym i rozwojem wymiany handlowej z obopólnymi korzyściami. Zapraszamy do kontaktu: eksporter@kowr.gov.pl.

Departament Wsparcia Eksportu KOWR

☎ 22 376 77 77

Zdjęcia: archiwum MRiRW, archiwum KOWR

Targi SIAL China w Szanghaju

Polskie specjalności żywnościowe

- Jabłka to jeden z polskich hitów eksportowych: w 2019 r. w Polsce zebrano około 3 mln ton jabłek, a wyeksportowano 974 tys. ton. Polska zajmuje pierwsze miejsce w Europie i trzecie-czwarte na świecie pod względem zbiorów jabłek. Polska jest również wiodącym unijnym producentem owoców miękkich: porzeczek, wiśni, malin oraz truskawek, a także pieczarek, kapusty i marchwi.
- Jesteśmy również jednym z najważniejszych producentów koncentratów soków jabłkowych i wysokiej jakości soków owocowych i warzywnych, a także wiodącym producentem mrożonych owoców i warzyw w UE.
- Należymy do wiodących unijnych producentów zbóż, a naszymi specjalnościami są produkty piekarnicze oraz przekąski zbożowe, a także makarony produkowane z różnych rodzajów zbóż (w tym produkty bezglutenowe).
- Polska jest czołowym producentem produktów mlecznych, w tym mleka w proszku, masła, serów, twarogów, a także mleka pitnego oraz śmietany i maślanek. Nasze białe sery są specjalnością pożądaną nie tylko we Francji lub Wielkiej Brytanii, ale także w USA i innych krajach – jesteśmy szóstym producentem serów na świecie.
- Od roku 2014 Polska jest największym producentem mięsa drobiowego w UE, ma bogate tradycje w produkcji drobiu, wołowiny i wieprzowiny, a polski kabanos, podobnie jak szynka, wieprzowina, bekon i paszteciki, są cenione na całym świecie.
- Jesteśmy piątym co do wielkości producentem miodu w UE. Polskie miody charakteryzują się różnorodnością rodzajów i smaków oraz wyjątkowymi właściwościami zdrowotnymi, są jednym z najcenniejszych darów przyrody w Polsce. Warto także spróbować tradycyjnych polskich miodów pitnych.
- Polska jest jednym z europejskich liderów w produkcji wyrobów czekoladowych i słodyczy – uznanie konsumentów w ponad 130 krajach zdobywają tradycyjne polskie słodycze: delicje, pierniki toruńskie, ptasie mleczko oraz krówki.

Biuletyn informacyjny nr 2/2020 (222). Wydawany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Redagowany pod kierunkiem Małgorzaty Książki przy współpracy z kolegium redakcyjnym w składzie: Wojciech Adamczyk, Joanna Czaban, Joanna Czaplą, Jerzy Dąbrowski, Nina Dobrzyńska, Agnieszka Fido-Chmielewska, Joanna Gierulska, Monika Grązka, Waldemar Guba, Robert Jakubik, Agnieszka Kłodkowska-Cieślakiewicz, Adam Kraina, Michał Rzytki, Joanna Warowny, Magdalena Zasepa.

Opracowywany przez zespół w składzie: Ewa Jaroszewicz, Mariola Marczak.

Współpraca: Alicja Daniluk-Jankowska. **Zdjęcia na I-IV str. okładki oraz na str. 1-3:** archiwum MRiRW, Fotolia, ©Pantherstock / Photogenica, Smileus.adobe.com.

Redakcja: ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa; tel. (22) 623 11 75, (22) 623 20 68.

Łączność z czytelnikami: Biuro Prasowe MRiRW ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa, e-mail: rzecznik.prasowy@minrol.gov.pl.

Wersja internetowa: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/opracowania-i-publikacje>; <http://www.arimr.gov.pl/dla-beneficjenta/biblioteka.html>;

ISSN 1233-9784. Podpisano do druku: 25 lutego 2020 r.

Nakład: 8000 egz. **Druk:** Zakłady Graficzne TAURUS Roszkowscy Sp. z o.o., Kazimierów, ul. Zastawie 12, 05-074 Halinów.

Redakcja wyraża zgodę na kopiowanie, reprodukowanie i rozpowszechnianie w celach niekomercyjnych, w całości lub w części, materiałów tekstowych. Podmiot korzystający z materiałów tekstowych, opublikowanych na stronach czasopisma, zobowiązany jest do zamieszczenia informacji o ich pochodzeniu.

Zabronione jest kopiowanie, reprodukowanie i rozpowszechnianie materiałów graficznych, tj. ilustracji, rycin, zdjęć, itp.

Zapraszamy uczniów szkół podstawowych
z terenów wiejskich do udziału w Ogólnopolskim Konkursie
Plastycznym dla Dzieci „Bezpiecznie na wsi”

OGÓLNOPOLSKI KONKURS PLASTYCZNY DLA DZIECI
**BEZPIECZNIE
NA WSI**

Regulamin konkursu oraz dodatkowe informacje dostępne są
na www.krus.gov.pl

A Partner of

VISION ZERO

Safety. Health. Wellbeing.

**POLSKA – ZOBACZ WIĘCEJ
WEEKEND ZA PÓŁ CENY**
20-22 marca 2020 r.
polskazobaczwiecej.pl

